

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-161-02

Druk nr 827
Warszawa, 21 sierpnia 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych, podpisanej w Berlinie dnia 18 lutego 2002 r..

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych oraz Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

Projekt

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 18 lutego 2002 r. została podpisana w Berlinie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych, w następującym brzmieniu:

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia .....2002 r.

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Aleksander Kwaśniewski

PREZES RADY MINISTRÓW

Leszek Miller

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych, podpisanej w Berlinie dnia 18 lutego 2002 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych, podpisanej w Berlinie dnia 18 lutego 2002 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

wniosku o ratyfikację Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych .

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych została podpisana w Berlinie w dniu 18 lutego 2002 r. Inicjatywa zawarcia Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych została podjęta w celu dalszego rozwoju dwustronnych stosunków między rządami obydwu państw i zacieśnieniu współpracy na terenach przygranicznych w zakresie zwalczania przestępczości na terenach przygranicznych, a także w dziedzinie skuteczniejszego przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W związku z powyższym zaistniała potrzeba opracowania nowej umowy regulującej sprawę współpracy organów policji i straży granicznych na terenach przygranicznych, która zastąpi dotychczasową Umowę między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy Policji i Straży Granicznych na terenach przygranicznych, podpisaną
w Bonn dnia 5 kwietnia 1995 r.

Strona polska przygotowała projekt Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej oraz współdziałaniu na terenach przygranicznych, który miał kompleksowo regulować współpracę policji i straży granicznych obu państw. Propozycja wynikała z faktu, że w rzeczywistości realizowana współpraca wykroczyła poza ramy ww. Umowy z 1995 r. oraz Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, sporządzonej w Bonn dnia 6 listopada 1991 r.

Jednakże Strona niemiecka przedstawiła stanowisko, że zagadnienia dotyczące zwalczania przestępczości zorganizowanej i współdziałania na terenach przygranicznych powinny być

uregulowane w dwóch oddzielnych umowach, a nie w jednej. Ponadto Strona niemiecka podniosła, że proponowany projekt polski, łączący oba zagadnienia, nie może zyskać aprobaty, gdyż problematyka zwalczania przestępczości zorganizowanej należy do wyłącznej kompetencji władz federalnych. Strona polska otrzymała od Strony niemieckiej w czerwcu 2000 r. dwa projekty umów.

Na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 6 marca 2000 r. zatwierdził zmianę instrukcji negocjacyjnej i upoważnił Przewodniczącego delegacji polskiej do wynegocjowania dwóch odrębnych umów w oparciu o wcześniej zatwierdzony kompleksowy projekt umowy. Od tej chwili prowadzono prace nad dwiema odrębnymi umowami :

- 1) o zwalczaniu przestępczości zorganizowanej oraz
- 2) o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych.

Każda ze Stron przygotowała własny projekt umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych. Ostatecznie przedmiotem negocjacji był projekt, który stanowił kompilację projektów przygotowanych przez obie strony. Negocjacje te odbyły się w pięciu rundach: w dniach 14 – 16 lutego 2001 r. w Berlinie, w dniach 8 – 10 maja 2001 r. w Warszawie, w dniach 19 – 22 czerwca 2001 r. w Berlinie, w dniach 25 – 26 lipca 2001 r. w Warszawie oraz w dniu 20 grudnia 2001 r. w Berlinie.

Współpraca policji i straży granicznych obu Umawiających się Stron w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości układa się bardzo dobrze, przyczyniając się do zwiększenia bezpieczeństwa na terenach przygranicznych, w tym także zwalczania przestępczości zorganizowanej, jednakże na przestrzeni lat i zdobytych doświadczeń dotychczasowe formy współpracy okazały się niewystarczające do przeciwstawienia się istniejącym zagrożeniom przestępczością, w tym przestępczością zorganizowaną. W związku z powyższym było konieczne uregulowanie nowych form i metod bieżącej współpracy oraz umożliwienie stosowania niektórych instytucji prawnych obowiązujących w państwach Umawiających się Stron w oparciu o przepisy ich prawa wewnętrznego.

Wynegocjowany projekt Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych jest znacznie rozbudowany w stosunku do Umowy z 1995 r. W szczególności zawiera dwa rozdziały, których nie było w Umowie z 1995 r.: Rozdział IV – Oddelegowanie funkcjonariuszy, placówki z mieszaną obsadą; Rozdział V – Szczególne

formy współpracy. Wynika to z szerokiej współpracy policji i straży granicznych obu państw realizowanej w praktyce, przewidywanego przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Konwencji z Schengen z dnia 19 czerwca 1990 r. oraz z faktu, że w Republice Federalnej Niemiec decyzję o możliwości stosowania na terytorium landów przygranicznych takich instytucji, jak: obserwacji, niejawnego nadzorowania oraz niejawnego dochodzenia, podejmują odpowiednie władze uchwałodawcze tych landów.

Przedmiotem Umowy są przede wszystkim unormowania prawne dotyczące współpracy organów policji i straży granicznych na terenach przygranicznych w zakresie :

- 1) zwalczania i zapobiegania przestępczości, w tym:
  - a) zabójstwom,
  - b) fałszowaniu pieniędzy,
  - c) kradzieżom i paserstwu,
  - d) handlu ludźmi,
  - e) nielegalnemu przekraczaniu granicy oraz przemytowi osób,
  - f) niedozwolonemu przemytowi narkotyków i środków psychotropowych,
- 2) ustanowienia optymalnych zasad i form oraz sposobów współpracy operacyjnej i działań prewencyjnych np. przez przeprowadzanie wspólnych patroli i uczestnictwo w czynnościach poszukiwawczych, uczestnictwo w dowodzeniu,
- 3) usprawnienia wymiany informacji między organami Umawiających się Stron.

Omawiana Umowa ma na celu między innymi stworzenie podstaw prawnych do:

- 1) bezpośrednich kontaktów służbowych organów przygranicznych Policji i Straży Granicznej – Komendantów Wojewódzkich Policji i Komendantów Oddziałów Straży Granicznej z ich niemieckimi odpowiednikami,
- 2) bezpośrednich kontaktów służbowych Komendanta Głównego Policji i Komendanta Głównego Straży Granicznej z ich niemieckimi odpowiednikami,
- 3) wymiany oficerów łącznikowych,

- 4) zorganizowania punktów koordynujących zwalczanie i zapobieganie przestępczości na terenach przygranicznych,
- 5) zorganizowania służby wymiany informacji dotyczących np. ruchów migracyjnych, ich rozmiarów, składu technicznego itp.,
- 6) utworzenia wspólnych sztabów operacyjnych i stanowisk dowodzenia,
- 7) utworzenia wspólnych patroli i grup roboczych,
- 8) powoływania wspólnych grup kontrolnych i dochodzeniowo – śledczych,
- 9) uczestnictwa w transgranicznych akcjach poszukiwawczych,
- 10) wykonywania czynności służbowych na terytorium państwa drugiej strony,
- 11) tworzenia placówek o polsko – niemieckim składzie osobowym,
- 12) określenia uprawnień funkcjonariuszy do noszenia mundurów, oznak i broni oraz zasad ich użycia na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony podczas wykonywania czynności określonych umową,
- 13) przekazywania danych osobowych osób uczestniczących w czynach przestępnych (dotyczy w szczególności: danych identyfikacyjnych środków transportu, danych osobowych właścicieli, posiadaczy i użytkowników środków transportu, danych osobowych użytkowników sieci telekomunikacyjnych).

Tereny przygraniczne, o których mowa w art. 1 Umowy, to tereny odpowiadające swoim zasięgiem obszarom właściwości organów wymienionych w art. 2 - które są właściwe do wykonywania postanowień przedmiotowej Umowy.

W art. 2 i 3 Umowy określono organy właściwe do wykonywania postanowień Umowy Umawiających się Stron. Organami tymi są :

- 1) ze Strony polskiej:
  - a) Komendanci Wojewódzcy Policji : w Szczecinie, w Gorzowie Wielkopolskim, we Wrocławiu,
  - b) Komendanci: Pomorskiego Oddziału Straży Granicznej w Szczecinie, Lubuskiego Oddziału Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim, Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej w Lubaniu, Morskiego Oddziału Straży Granicznej w Gdańsku,
- 2) ze Strony niemieckiej :

- a) Prezydium Policji Eberswalde, Frankfurt nad Odrą, Cottbus, Drezno, Prezydium Policji Wodnej, Krajowa Dyrekcja Policji Służby Centralne, Dyrekcja Policji Anklam, Dyrekcja Policji Wodnej Meklemburgia – Pomorze Przednie oraz Prezydent Policji w Berlinie,
- b) Urzędy Federalne Straży Granicznej: Rostok, Frankfurt nad Odrą, Pirna, Berlin oraz Morski Urząd Federalnej Straży Granicznej.

W art. 3 do współpracy włączono organy właściwe w sprawach celnych, w przypadku kiedy wykonują one zadania związane z zakazami i ograniczeniami obowiązującymi w obrocie towarowym z zagranicą. Strona polska w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 25, poz. 253), zgodnie z której art. 1 ust. 3 zostają zniesione centralne organy administracji rządowej: Prezes Głównego Urzędu Celnego i Generalny Inspektor Celnego, będzie zobowiązana poinformować Stronę niemiecką, stosownie do art. 23 Umowy, o zmianach właściwości lub nazw organów wykonujących niniejszą Umowę.

W rozdziale II „Współpraca organów policji” określono szczegółowo zasady współpracy organów Policji Umawiających się Stron dotyczące:

- 1) wymiany informacji, w tym danych osobowych osób uczestniczących w czynach przestępnych na terenach przygranicznych (inspiratorów, organizatorów), danych o powiązaniach przestępczych, o okolicznościach – czasie, miejscu i sposobie popełnienia przestępstwa,
- 2) przekazywania wniosków i udzielania odpowiedzi na wnioski dotyczące w szczególności danych identyfikacyjnych środków transportu, wywiadów i przesłuchań przeprowadzanych przez Policję, sprawdzania i ustalania tożsamości osób, oględzin, zabezpieczenia i dokumentacji śladów,
- 3) przekazywania doświadczeń i posiadanej wiedzy m.in. o metodach i nowych formach popełniania przestępstw,
- 4) intensyfikacji wzajemnego komunikowania się,
- 5) wzmocnienia koordynacji działań oraz
- 6) szkolenia i doształcania, w tym prowadzenia wspólnych ćwiczeń i sesji roboczych.

W rozdziale III Umowy „Współpraca organów straży granicznych” określono zasady współpracy organów straży granicznych Umawiających się Stron, z odpowiednim stosowaniem postanowień art. 5 Umowy.

Przepisy zawarte w rozdziale IV „Oddelegowanie funkcjonariuszy, placówki z mieszana obsadą” dają podstawę do oddelegowania funkcjonariuszy policji, straży granicznych oraz organów właściwych w sprawach celnych na czas określony do organów drugiej strony w celu wspólnej realizacji zadań wynikających z postanowień Umowy. Stwarzają one także podstawy do tworzenia placówek z obsadą mieszaną, mających na celu zapewnienie stałej wymiany informacji i wspierania współpracy oraz przyczyniania się do koordynacji współpracy ponadgranicznej. Oddelegowywani funkcjonariusze nie posiadają uprawnień władczych na terytorium drugiej Umawiającej się Strony. W ich gestii nie leży także samodzielne wydawanie decyzji o podejmowaniu i prowadzeniu działań operacyjnych. Utworzenie mieszanych placówek będzie uzgadniane przez obie Umawiające się Strony w drodze wymiany not.

W rozdziale V „Szczególne formy współpracy” określono, jakie mogą być szczególne formy współpracy organów wymienionych w art. 2 i 3 Umowy oraz jakie warunki powinny być spełnione, aby ta współpraca była dopuszczalna (np. obserwacja na terytorium państwa drugiej Strony, niejawne nadzorowanie przywozu, wywozu i przewozu przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub służących do jego popełnienia, a także niejawne dochodzenie) w celu przeciwdziałania przestępczości, w tym popełnieniu czynów karalnych, takich jak: morderstwo i zabójstwo, handel ludźmi, fałszowanie pieniędzy, kradzież i paserstwo kwalifikowane, przemyt cudzoziemców. Określono w tym rozdziale szczegółowo tryb, sposób oraz organy, które będą brały udział w formach współpracy przedstawionych w ww. postanowieniach Umowy.

W rozdziale VI „Inne postanowienia” określono m.in. uprawnienia funkcjonariuszy do noszenia munduru, posiadania broni palnej i jej użycia oraz posiadania i użycia pojazdów służbowych przy wykonywaniu postanowień przedmiotowej Umowy. Umawiające się Strony mogą jednak wyłączyć lub ograniczyć ww. uprawnienia lub uzależnić je od spełnienia dodatkowych warunków określonych przez właściwe organy Umawiających się Stron.

W rozdziale tym (art. 19) określono zasady ochrony danych osobowych przekazywanych w związku z niniejszą Umową. Użycie tych danych przez odbiorcę jest dopuszczalne tylko w celach wymienionych w Umowie oraz w celu zapobiegania i zwalczania szczególnie

niebezpiecznych przestępstw i tylko pod warunkami określonymi przez organ je przekazujący.

Określono także zasady odszkodowań, roszczeń odszkodowawczych oraz przypadki, kiedy Umawiające się Strony mogą występować z takimi roszczeniami. Przyjęto generalną zasadę, że Strony rezygnują wzajemnie z wszelkich roszczeń odszkodowawczych z powodu zranienia lub śmierci funkcjonariusza oraz utraty lub uszkodzenia mienia należącego do nich, jeżeli nastąpiło to w czasie wypełniania zadań związanych z niniejszą Umową i w związku oraz z wypełnianiem zadań związanych z niniejszą Umową. Zasada ta nie ma zastosowania, jeżeli szkoda została wyrządzona z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa.

Projekt Umowy (art. 22) daje możliwość całkowitej lub częściowej odmowy współpracy albo uzależnienia jej od spełnienia określonych warunków, jeżeli jedna z Umawiających się Stron uzna, że wykonanie wniosku lub wspólnego przedsięwzięcia mogłoby naruszyć jej suwerenność bądź zagrażać jej istotnym interesom albo naruszałoby zasady porządku prawnego Strony.

W projekcie Umowy określono tryb rozstrzygnięcia kwestii zasadniczych oraz procedurę wejścia w życie przedmiotowej Umowy, czas jej obowiązywania oraz tryb wypowiedzenia mocy obowiązującej.

Zawarcie przez Rzeczpospolitą Polską przedmiotowej Umowy stanowi kontynuację procesu zawierania z innymi państwami umów dotyczących współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych.

Wejście w życie omawianej Umowy przyczyni się do pogłębienia i poszerzenia współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec w dziedzinie zapobiegania i zwalczania przestępczości (w tym zorganizowanej) na terenach przygranicznych oraz ochrony granicy, a także porządku prawnego i publicznego obydwu państw. Określenie w niej zasad współpracy operacyjnej polskich służb Policji, Straży Granicznej oraz administracji celnej z ich niemieckimi odpowiednikami będzie logiczną konsekwencją włączenia się Rzeczypospolitej Polskiej w budowę europejskiego obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz zacieśnianiu współpracy między służbami Umawiających się Stron. Zawarcie jej będzie także ważnym krokiem na drodze do członkostwa Polski w Unii Europejskiej i jej instytucjach, w szczególności w Konwencji z Schengen z dnia 19 czerwca 1990 r.

Realizacja postanowień przedmiotowej Umowy nie będzie miała wpływu na dotychczasowe stosunki gospodarcze i kulturalne między obydwoma państwami, natomiast będzie miała znaczący wpływ na stosunki społeczne na terenach przygranicznych, wzajemną współpracę i kontakty na tych terenach w celu zapewnienia na nich bezpieczeństwa, a także na zaufanie do funkcjonariuszy służb drugiej Umawiającej się Strony.

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy Policji i Straży Granicznych na terenach przygranicznych, sporządzona w Bonn dnia 5 kwietnia 1995 roku, została w Rzeczypospolitej Polskiej zatwierdzona uchwałą nr 66/95 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 1995 r., o czym poinformowano Stronę niemiecką drogą dyplomatyczną. Strona polska nie otrzymała jednak od Strony niemieckiej notyfikacji, informującej o spełnieniu przez Rząd Republiki Federalnej Niemiec wewnątrzpaństwowych warunków wymaganych do wejścia Umowy w życie. Zatem, zgodnie z art. 12 podpisanej Umowy, nie weszła ona formalnie w życie. Była natomiast tymczasowo stosowana przez obie Umawiające się Strony.

Wejście w życie przedmiotowej Umowy nie spowoduje skutków finansowych dla podmiotów sektora finansów publicznych w postaci zmniejszenia ich dochodów lub zwiększenia ich wydatków, ani też dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa innych niż przewidziane w danej części budżetowej.

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy Policji i Straży Granicznych na terenach przygranicznych dotyczy bezpośrednio zadań i kompetencji wynikających z ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2000 r. Nr 101, poz. 1092 oraz z 2001 r. Nr 41, poz. 465), spraw określonych w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. Nr 78, poz. 461, z późn. zm.) oraz zadań i kompetencji Straży Granicznej wynikających z ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. Nr 78, poz. 462, z późn. zm.).

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych dotyczy konstytucyjnych praw i obowiązków (art. 5 pkt 1 lit. a i lit. b, art. 13, art. 14, ust. 2, art. 15 oraz art. 18 ust. 3 Umowy) oraz problematyki wchodzącej do ustawowych kompetencji organów wymienionych w art. 2 i 3, a mianowicie ministra właściwego do spraw

wewnętrznych, Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej oraz ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej przedmiotową Umową wymaga zgody wyrażonej w drodze ratyfikacji, stosownie do art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443). W związku z zakresem przedmiotowym Umowy powinna być ona, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

08/14/em

UMOWA

między

Rządem Rzeczypospolitej Polskiej

a

Rządem Republiki Federalnej Niemiec

**o współpracy policji i straży granicznych
na terenach przygranicznych**

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej

i

Rząd Republiki Federalnej Niemiec,

- dążąc do dalszego rozwoju dwustronnych stosunków w duchu Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z dnia 17 czerwca 1991 r.,
- przekonane o istotnym znaczeniu ścisłej współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych,
- kierując się wolą skuteczniejszego przeciwdziałania przestępczości na terenach przygranicznych i ustanowienia optymalnych zasad, form oraz sposobów współpracy operacyjnej i działań prewencyjnych,
- powodując się troską o ograniczenie uciążliwości dla ruchu granicznego, wynikających ze wzmocnionych działań kontrolnych i poszukiwawczych,
- na podstawie przepisów prawa międzynarodowego oraz prawa wewnętrznego swych państw, kierując się zasadami równości, wzajemności i obustronnych korzyści,

uzgodniły co następuje:

Rozdział I**Postanowienia ogólne****Artykuł 1**

1. Umawiające się Strony postanawiają zacieśnić współpracę na terenach przygranicznych między organami policji i straży granicznych w zakresie zwalczania i zapobiegania przestępczości, a także w dziedzinie przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa i porządku publicznego.
2. Tereny przygraniczne odpowiadają swoim zasięgiem obszarom właściwości organów wymienionych w artykule 2.

Artykuł 2

1. Do wykonywania postanowień niniejszej Umowy w Rzeczypospolitej Polskiej właściwymi organami są:
  - 1) w odniesieniu do organów Policji na terenach przygranicznych:
    - a) Komendant Wojewódzki Policji w Szczecinie,
    - b) Komendant Wojewódzki Policji w Gorzowie Wielkopolskim,
    - c) Komendant Wojewódzki Policji we Wrocławiu.
  - 2) w odniesieniu do organów Straży Granicznej na terenach przygranicznych:
    - a) Komendant Pomorskiego Oddziału Straży Granicznej w Szczecinie,
    - b) Komendant Lubuskiego Oddziału Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim,
    - c) Komendant Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej w Lubaniu,
    - d) Komendant Morskiego Oddziału Straży Granicznej w Gdańsku.
2. Do wykonywania postanowień niniejszej Umowy w Republice Federalnej Niemiec właściwymi organami są:
  - 1) w odniesieniu do organów Policji na terenach przygranicznych:
    - a) w Brandenburgii: Prezydium Policji Eberswalde, Frankfurt nad Odrą (Frankfurt/Oder), Chociebuż (Cottbus) i Prezydium Policji Wodnej,
    - b) w Saksonii: Prezydium Policji Drezno (Dresden) i Krajowa Dyrekcja Policji Służby Centralnej,
    - c) w Meklemburgii-Pomorzu Przednim: Dyrekcja Policji Anklam i Dyrekcja Policji Wodnej Meklemburgia-Pomorze Przednie,
    - d) w Berlinie Prezydent Policji w Berlinie.
  - 2) w odniesieniu do organów Straży Granicznej na terenach przygranicznych:
    - a) Urząd Federalnej Straży Granicznej Rostok (Rostock),
    - b) Urząd Federalnej Straży Granicznej Frankfurt nad Odrą (Frankfurt/Oder),
    - c) Urząd Federalnej Straży Granicznej Pirna,
    - d) Urząd Federalnej Straży Granicznej Berlin,
    - e) Morski Urząd Federalnej Straży Granicznej.

Artykuł 3

1. W sprawach dotyczących zwalczania i zapobiegania przestępczości na terenach przygranicznych bezpośrednie kontakty służbowe mogą być utrzymywane między organami wymienionymi w artykule 2 ustęp 1 a krajowymi urzędami kryminalnymi Brandenburgii, Saksonii, Berlina i Meklemburgii-Pomorza Przedniego oraz Prezydiami Straży Granicznej Północ i Wschód w zakresie należącym do kompetencji tych organów. W sprawach należących do wyłącznej kompetencji Komendanta Głównego Policji oraz Federalnego Urzędu Kryminalnego organy te utrzymują bezpośrednie kontakty służbowe.
2. Komendant Główny Straży Granicznej oraz Dyrekcja Straży Granicznej i Prezydium Straży Granicznej Północ i Wschód utrzymują między sobą bezpośrednie kontakty służbowe.
3. Postanowienia niniejszej Umowy stosuje się odpowiednio do organów właściwych w sprawach celnych, o ile na podstawie przepisów prawa wewnętrznego wykonują one zadania:
  - 1) związane z zakazami i ograniczeniami obowiązującymi w obrocie towarowym z zagranicą lub
  - 2) organów Straży Granicznej.
4. Organami, o których mowa w ustępie 3 są:
  - 1) w Rzeczypospolitej Polskiej:
    - a) Dyrektorzy Urzędów Celnych w Szczecinie, w Rzepinie i we Wrocławiu,
    - b) Generalny Inspektor Celny
    - c) Regionalni Inspektorzy Celni w Szczecinie, w Poznaniu i we Wrocławiu.
  - 2) w Republice Federalnej Niemiec:
    - a) Główne Urzędy Celne Stralsund, Neubrandenburg, Schwedt, Frankfurt nad Odrą (Frankfurt/Oder), Chociebuż (Cottbus) i Löbau;
    - b) Urzędy Ścigania Przepływów Celnych Rostok (Rostock), Berlin, Poczdam (Potsdam) i Drezno (Dresden).

5. Wymienione w ustępach 1, 2 i 4 oraz w artykule 2 organy państw obu Umawiających się Stron w zakresie swojej właściwości mogą dokonywać uzgodnień w celu realizacji niniejszej Umowy.

Artykuł 4

1. Wymienione w artykule 2 i 3 organy współpracują w sprawach związanych z terenami przygranicznymi bezpośrednio, z zastrzeżeniem ustępu 2.
2. Wnioski w sprawach o zwalczanie i zapobieganie przestępczości przekazywane są pomiędzy Komendantem Głównym Policji lub Komendantem Głównym Straży Granicznej a Federalnym Urzędem Kryminalnym. Odpowiedzi na te wnioski udzielane są tą samą drogą. Przekazywanie takich wniosków i udzielanie na nie odpowiedzi bezpośrednio między innymi organami, wymienionymi w artykule 2 i 3, może mieć miejsce jeżeli:
  - 1) odnoszą się do czynów karalnych popełnionych na terenach przygranicznych i których ściganie odbywa się na tych terenach lub
  - 2) wniosków nie udało się złożyć na czas przez organy wymienione w zdaniu pierwszym lub
  - 3) organy, wymienione w zdaniu 1, wyrażą na to zgodę.

Rozdział II

Współpraca organów policji

Artykuł 5

Współpraca właściwych organów policji dotyczy w szczególności:

- 1) usprawnienia wymiany informacji poprzez:
  - a) przekazywanie w granicach dozwolonych przez prawo wewnętrzne państw Umawiających się Stron danych osobowych osób uczestniczących w czynach przestępnych na terenach przygranicznych, a zwłaszcza ich inspiratorów i organizatorów, danych o powiązaniach przestępczych, o typowym zachowaniu się sprawców przestępstw, o okolicznościach – szczególnie czasie, miejscu, sposobie działania, przedmiocie – oraz szczególnych cechach czynu przestępnego, a także o naruszonych normach prawnych i zastosowanych środkach;

b) przekazywanie wniosków i udzielanie odpowiedzi na wnioski, o ile nie należą one do właściwości sądów lub prokuratur, dotyczące w szczególności:

- danych osobowych właścicieli, posiadaczy i osób kierujących środkami transportu;
- danych identyfikujących środki transportu;
- dokumentów uprawniających do prowadzenia środków transportu,
- dokumentów środków transportu,
- stwierdzenia miejsca pobytu i miejsca zamieszkania, statusu pobytu i kontroli zezwolenia na pobyt,
- danych osobowych abonentów i użytkowników sieci telekomunikacyjnych (np. telefonu, telefaksu, internetu),
- danych osobowych aktualnych i poprzednich właścicieli i użytkowników rzeczy, np. broni, pojazdów mechanicznych,
- przekazywanie informacji z akt policyjnych oraz z prowadzonych na podstawie przepisów prawa wewnętrznego systemów informacyjnych, rejestrów i innych zbiorów danych,
- wywiadów i przesłuchań przeprowadzanych przez Policję,
- sprawdzania i ustalania tożsamości osób,
- przygotowywania planów oraz przeprowadzania wstępnych czynności poszukiwawczych,
- oględzin, zabezpieczenia i dokumentacji śladów.

Składanie i przekazywanie wniosków oraz udzielanie na nie odpowiedzi może następować pomiędzy Komendantem Głównym Policji a Federalnym Urzędem Kryminalnym, w zakresie ich właściwości.

c) przekazywanie doświadczeń i posiadanej wiedzy, w szczególności o metodach i nowych formach popełniania przestępstw;

d) przekazywanie informacji w celu opracowywania wspólnych analiz sytuacji na terenach przygranicznych;

e) niezwłoczne zawiadamianie o mogących nastąpić zdarzeniach, zamierzonych akcjach i operacjach na terenach przygranicznych.

2) intensyfikacji wzajemnego komunikowania się poprzez:

a) wyznaczanie do spraw kontaktów osób znających język polski i niemiecki,

b) delegowanie doradców w celu udzielania pomocy w szczególnych sytuacjach lub w celu wymiany informacji,

c) wymianę wykazów ważnych połączeń telekomunikacyjnych,

- 3) wzmocnienia koordynacji działań poprzez:
- a) zorganizowanie punktów koordynujących zwalczanie i zapobieganie przestępczości na terenach przygranicznych,
  - b) wzajemnie uzgodnione przedsięwzięcia,
- 4) polepszenia dróg łączności przez podjęcie działań zmierzających do:
- a) zainstalowania kompatybilnych urządzeń i aparatów telekomunikacyjnych,
  - b) zarezerwowania odrębnych częstotliwości w łączności radiowej do wspólnego korzystania,
  - c) wymiany sprzętu telekomunikacyjnego,
  - d) zainstalowania międzynarodowych łączy specjalnych,
- 5) w zakresie szkolenia i doksztalcania:
- a) wzajemnego informowania się o przepisach prawa wewnętrznego państw Umawiających się Stron ważnych dla potrzeb współpracy oraz o ich zmianach,
  - b) dążenia do rozszerzenia i doskonalenia znajomości języków obcych oraz świadczenia sobie pomocy w tym zakresie,
  - c) prowadzenia wspólnych ćwiczeń i sesji roboczych oraz uczestniczenia funkcjonariuszy organów wymienionych w artykule 2 i 3 w przedsięwzięciach szkoleniowych drugiej Umawiającej się Strony,
- 6) wzmocnienia współpracy przy zwalczaniu i zapobieganiu przestępczości oraz przeciwdziałaniu zagrożeniom bezpieczeństwa i porządku publicznego poprzez uczestnictwo funkcjonariuszy organów państwa jednej Umawiającej się Strony w dochodzeniach i działaniach policyjnych organów państwa drugiej Umawiającej się Strony w szczególności w następujący sposób:
- wspólne patrole;
  - wspólne grupy robocze;
  - uczestnictwo w dowodzeniu;
  - uczestnictwo w czynnościach poszukiwawczych.
- Funkcjonariusze organów państwa drugiej Umawiającej się Strony pełnią wyłącznie funkcje informacyjne i doradcze.
- 7) planowania i realizacji wspólnych programów prewencji kryminalnej.

Artykuł 6

1. W celu realizacji współpracy, o której mowa w artykule 5, będą odbywać się regularnie, a także w zależności od potrzeb, spotkania osób sprawujących funkcje kierownicze w policjach Umawiających się Stron na terenach przygranicznych. W spotkaniach tych mogą brać udział osoby sprawujące funkcje kierownicze w strażach granicznych Umawiających się Stron na terenach przygranicznych.
2. Kwestie o znaczeniu zasadniczym, które wymagają rozpatrzenia na wyższym szczeblu, będą rozstrzygane w rozmowach między przedstawicielami ministra właściwego do spraw wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej z udziałem przedstawicieli Komendanta Głównego Policji oraz przedstawicieli terytorialnie właściwych komendantów wojewódzkich Policji a przedstawicielami Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Federalnej Niemiec z udziałem przedstawicieli Federalnego Urzędu Kryminalnego i właściwych władz krajów związkowych: Meklemburgii-Pomorza Przedniego, Brandenburgii, Saksonii i Berlina.

Rozdział III

Współpraca organów straży granicznych

Artykuł 7

1. Organy straży granicznych współpracują ściśle w realizacji zadań należących do ich właściwości.
2. Współpraca obejmuje przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa i porządku publicznego w zakresie zadań straży granicznych. Dotyczy to w szczególności zapobiegania nielegalnemu przekraczaniu granicy oraz nielegalnemu przemieszczaniu przez granicę niebezpiecznych i powodujących zagrożenie substancji i przedmiotów.
3. Współpraca w zwalczaniu i zapobieganiu przestępczości obejmuje w szczególności następujące dziedziny:
  - 1) nielegalne przekraczanie granicy;
  - 2) przemyt osób przez granicę;
  - 3) fałszowanie dokumentów uprawniających do przekraczania granicy.

Artykuł 8

Do współpracy właściwych organów straży granicznych postanowienia artykułu 5 stosuje się odpowiednio.

Artykuł 9

1. W celu realizacji współpracy, o której mowa w artykułach 7 i 8, będą odbywać się regularnie, a także w zależności od potrzeb, spotkania osób sprawujących funkcje kierownicze w strażach granicznych Umawiających się Stron na terenach przygranicznych. W spotkaniach tych mogą brać udział osoby sprawujące funkcje kierownicze w policjach Umawiających się Stron na terenach przygranicznych.
2. Kwestie o znaczeniu zasadniczym, które wymagają rozpatrzenia na wyższym szczeblu, będą rozstrzygane w rozmowach między przedstawicielami ministra właściwego do spraw wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej, z udziałem przedstawicieli Komendanta Głównego Straży Granicznej oraz przedstawicieli terytorialnie właściwych komendantów oddziałów Straży Granicznej a przedstawicielami Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Federalnej Niemiec, z udziałem przedstawicieli dyrekcji Straży Granicznej, przedstawicieli Prezydiów Straży Granicznej Północ i Wschód i właściwych władz krajów związkowych: Meklemburgii-Pomorza Przedniego, Brandenburgii, Saksonii i Berlina.

Artykuł 10

1. W celu zapobiegania nielegalnemu przekraczaniu granicy oraz zwalczaniu i zapobieganiu przestępczości związanej z przemytem osób na wspólnej granicy państwowej Umawiające się Strony zorganizują służbę wymiany informacji. Obejmować ona będzie stałą wymianę informacji dotyczących ruchów migracyjnych, ich rozmiarów, składu oraz możliwych kierunków docelowych, przypuszczalnych szlaków migracyjnych i wykorzystywanych środków transportu, a także organizacji zajmujących się przemytem osób przez granicę. W ramach służby wymieniane będą informacje dotyczące konkretnych zdarzeń oraz okresowe opisy bądź analizy sytuacyjne, a także informacje

dotyczące przewidywanych decyzji, które mogą mieć znaczenie dla organów policji lub organów Straży Granicznej drugiej Umawiającej się Strony.

2. Umawiające się Strony poinformują się w drodze wymiany not o organach właściwych do zorganizowania służby wymiany informacji, o której mowa w ustępie 1.

Rozdział IV

Oddelegowanie funkcjonariuszy, placówki z mieszaną obsadą

Artykuł 11

Współpraca organów, o których mowa w artykułach 2 i 3, może polegać także na oddelegowaniu na czas określony funkcjonariuszy do organów państwa drugiej Umawiającej się Strony, w celu wspólnej realizacji zadań wynikających z postanowień niniejszej Umowy. Oddelegowani funkcjonariusze na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony nie posiadają uprawnień władczych.

Artykuł 12

1. Na terytorium państwa jednej z Umawiających się Stron mogą zostać utworzone na stałe, lub w zależności od potrzeb na czas określony, placówki z mieszaną obsadą mające na celu wymianę informacji i wspieranie współpracy zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy. Obsadę placówek stanowią funkcjonariusze organów, o których mowa w artykule 2 i 3.
2. W placówkach, o których mowa w ustępie 1, funkcjonariusze pracują razem we wspólnych pomieszczeniach, aby – niezależnie od komunikacji służbowej i wymiany informacji między placówkami centralnymi, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 4 ustęp 2 – wymieniać, analizować i przekazywać dalej informacje o przypadkach dotyczących terenów przygranicznych oraz przyczyniać się do koordynacji współpracy ponadgranicznej zgodnie z niniejszą Umową.

3. W gestii funkcjonariuszy obsługujących placówki, o których mowa w ustępie 1, nie leży samodzielne wydawanie decyzji o podejmowaniu i prowadzeniu działań operacyjnych. Funkcjonariusze ci podlegają rozkazom i poleceniom służbowym oraz władzy dyscyplinarnej swoich krajowych przełożonych.
4. Utworzenie placówek, o których mowa w ustępie 1, będzie uzgadniane w drodze wymiany not pomiędzy Umawiającymi się Stronami.
5. Każda z Umawiających się Stron ponosi koszty osobowe własnych funkcjonariuszy. Pozostałe koszty rozkładane są równomiernie, chyba że Umawiające się Strony postanowią inaczej w drodze wymiany not, o których mowa w ustępie 4.

Rozdział V

Szczególne formy współpracy

Artykuł 13

1. Funkcjonariusze organów państwa Umawiającej się Strony, obserwujący na terytorium jej państwa osobę w związku z czynem karalnym, mogącym stanowić podstawę do ekstradycji, są upoważnieni do kontynuowania tej obserwacji na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony za zgodą właściwego organu. Zgoda taka może zostać powiązana z określonymi warunkami.
2. Obserwacja prowadzona jest we współdziałaniu z funkcjonariuszami organów państwa Strony wezwanej. Na żądanie obserwację należy przekazać funkcjonariuszom organów państwa tej Strony.
3. Wniosek o wyrażenie zgody, o której mowa w ustępie 1, właściwy organ Strony wzywającej kieruje w Rzeczypospolitej Polskiej do właściwego miejscowo Komendanta Wojewódzkiego Policji lub Komendanta Głównego Straży Granicznej w sprawach związanych z przemytem osób na wspólnej granicy państwowej, a w Republice Federalnej Niemiec do właściwej miejscowo prokuratury. Właściwość miejscowa ustalana jest według przypuszczalnego miejsca przekroczenia granicy.

Strona wzywająca przekazuje jednocześnie kopię wniosku w Rzeczypospolitej Polskiej Komendantowi Głównemu Policji lub w przypadku przestępstw w zakresie obrotu towarowego z zagranicą, Generalnemu Inspektorowi Celnemu, a w Republice Federalnej Niemiec do Federalnego Urzędu Kryminalnego lub, w przypadku przestępstw w zakresie obrotu towarowego z zagranicą, do Celnego Urzędu Kryminalnego.

4. Jeśli ze względu na szczególną pilność niemożliwe jest uprzednie wystąpienie o zgodę, o której mowa w ustępie 1, funkcjonariusze mogą kontynuować obserwację danej osoby na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony z zachowaniem następujących warunków:

- 1) fakt przekroczenia granicy należy zgłosić bezzwłocznie, jeszcze w czasie trwania obserwacji, w Rzeczypospolitej Polskiej Komendantowi Głównemu Policji lub właściwemu Komendantowi Wojewódzkemu Policji w Szczecinie, Gorzowie Wielkopolskim, Wrocławiu, albo Komendantowi Głównemu Straży Granicznej, a w Republice Federalnej Niemiec Federalnemu Urzędowi Kryminalnemu lub właściwemu Krajowemu Urzędowi Kryminalnym Meklemburgii-Pomorze Przednie, Brandenburgii i Saksonii albo Prezydiom Straży Granicznej Północ lub Wschód;
- 2) należy bezzwłocznie przesłać wniosek, o którym mowa w ustępie 3, z podaniem powodów usprawiedliwiających prowadzenie obserwacji bez uprzedniej zgody.

Obserwację należy przerwać, gdy właściwy organ Umawiającej się Strony, na terytorium państwa której obserwacja ta się odbywa, wystąpi z takim żądaniem lub gdy po upływie pięciu godzin po przekroczeniu granicy brak jest zgody właściwego organu Strony wezwanej.

5. Obserwacja dopuszczalna jest jedynie z zachowaniem następujących warunków:

- 1) funkcjonariusze prowadzący obserwację są związani postanowieniami niniejszego artykułu i prawa wewnętrznego państwa drugiej Umawiającej się Strony oraz zobowiązani są do stosowania się do zarządzeń właściwych organów państwa tej Strony;
- 2) w przypadku, o którym mowa w ustępie 1, funkcjonariusze muszą dysponować dokumentem, z którego wynika udzielenie odpowiedniej zgody;
- 3) funkcjonariusze prowadzący obserwację muszą posiadać legitymację służbową;
- 4) funkcjonariusze dokonujący obserwacji nie są uprawnieni do zatrzymania osób oraz do wstępu do mieszkań i miejsc ogólnie niedostępnych;

- 5) z każdej obserwacji składa się niezwłocznie organom Umawiającej się Strony, na terytorium państwa której została ona przeprowadzona, stosowne sprawozdanie; istnieje przy tym możliwość wezwania funkcjonariuszy, którzy prowadzili obserwację, do osobistego stawienia się;
  - 6) organy Umawiającej się Strony, z terytorium państwa której pochodzą funkcjonariusze dokonujący obserwacji, udzielają na wniosek pomocy w przeprowadzeniu późniejszych postępowań, prowadzonych na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony;
  - 7) w przypadku, o którym mowa w ustępie 4, obserwacja może być kontynuowana jedynie w związku z czynem karalnym podlegającym maksymalnej karze pozbawienia wolności w wysokości co najmniej czterech lat, lub karze surowszej.
6. Uprawnionymi do prowadzenia obserwacji są:
- 1) w Rzeczypospolitej Polskiej: funkcjonariusze Policji, Straży Granicznej i Inspekcji Celnej;
  - 2) w Republice Federalnej Niemiec: funkcjonariusze Policji, Federalnej Straży Granicznej i Celnej Służby Kryminalnej.

Artykuł 14

1. Jeżeli nie ma innej możliwości ustalenia osób uczestniczących w przestępstwie lub gdy ich ustalenie w inny sposób byłoby znacznie utrudnione, właściwy organ państwa Umawiającej się Strony może wystąpić do właściwego organu państwa drugiej Umawiającej się Strony z wnioskiem o niejawną nadzorowanie przywozu, wywozu i przewozu przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub służących do jego popełnienia. Przedmiotami tymi mogą być w szczególności środki odurzające i substancje psychotropowe, broń, materiały wybuchowe, fałszywe środki płatnicze i papiery wartościowe oraz przedmioty pochodzące z kradzieży i prania brudnych pieniędzy. Strona wezwana może odmówić lub ograniczyć zgodę na niejawną nadzorowanie przesyłki zwłaszcza gdy wiąże się to ze szczególnym ryzykiem dla osób uczestniczących w przedsięwzięciu, dla ludności lub dla środowiska.

2. Dla uniknięcia przerw w nadzorze przesyłki Strona wezwana przejmuje nadzór nad przesyłką w chwili przekroczenia granicy lub innym uzgodnionym miejscu. Strona ta zapewnia dalszy ciągły nadzór nad przesyłką w taki sposób, aby istniała w każdym czasie możliwość jej przejęcia i zatrzymania sprawców przestępstwa. W razie potrzeby właściwe organy państw Umawiających się Stron mogą uzgodnić prowadzenie nadzoru przez funkcjonariuszy organów państw obu Umawiających się Stron. W takim przypadku funkcjonariusze organów Strony wzywającej zobowiązani są do przestrzegania prawa wewnętrznego państwa Strony wezwanej oraz zarządzeń jej funkcjonariuszy. W zakresie korzystania z wyników niejawnego nadzorowania przesyłki należy przestrzegać zarządzeń organów Strony wezwanej wydanych na podstawie przepisów prawa wewnętrznego.
3. Zgoda na wnioski o niejawne nadzorowane przesyłki pochodzące z państw trzecich lub kontynuowane na terenie tych państw udzielana jest tylko wtedy, gdy wniosek zawiera zapewnienie o spełnieniu przez państwo trzecie warunków przewidzianych w ustępie 2 zdaniu 1 i 2.
4. Wniosek o wyrażenie zgody, o której mowa w ustępie 1, właściwy organ Strony wzywającej kieruje w Rzeczypospolitej Polskiej do właściwego miejscowo Komendanta Wojewódzkiego Policji lub Komendanta Głównego Straży Granicznej, a w Republice Federalnej Niemiec do właściwej miejscowo prokuratury. Właściwość miejscowa ustalana jest według przypuszczalnego miejsca przekroczenia granicy lub według miejsca, w którym rozpoczyna się niejawnie nadzorowanie przesyłki. Strona wzywająca przekazuje jednocześnie kopię wniosku w Rzeczypospolitej Polskiej Komendantowi Głównemu Policji lub w przypadku przestępstw w zakresie obrotu towarowego z zagranicą, Generalnemu Inspektorowi Celnemu, a w Republice Federalnej Niemiec do Federalnego Urzędu Kryminalnego lub, w przypadku przestępstw w zakresie obrotu towarowego z zagranicą, do Celnego Urzędu Kryminalnego.
5. Uprawnionymi do prowadzenia niejawnego nadzorowania, o którym mowa w ustępie 1, są:
  - 1) w Rzeczypospolitej Polskiej funkcjonariusze: Policji, Straży Granicznej i Inspekcji Celnej;
  - 2) w Republice Federalnej Niemiec funkcjonariusze: Policji, Federalnej Straży Granicznej i Celnej Służby Kryminalnej.

Artykuł 15

1. Jeżeli w toku postępowania prowadzonego przez organ Strony wzywającej, w związku z czynem karalnym w myśl prawa wewnętrznego państw obu Umawiających się Stron, konieczne jest zaangażowanie na terytorium państwa Strony wezwanej funkcjonariusza organu państwa drugiej Umawiającej się Strony mającego, w myśl przepisów prawa polskiego status funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze, a w myśl prawa niemieckiego status ukrytego dochodzeniowca – to Strona wezwana na wniosek może udzielić na to zgody. Zgoda taka może zostać powiązana z określonymi warunkami. Podawanie prawdziwej tożsamości danego funkcjonariusza nie jest wymagane.
2. Czynności, o których mowa w ustępie 1, wykonywane są na zasadach ścisłej koordynacji między uczestniczącymi organami państw Umawiających się Stron. Czynnościami tymi kieruje funkcjonariusz organu Strony wezwanej i ograniczają się one do pojedynczych, ograniczonych czasowo działań. Na żądanie Strony wezwanej funkcjonariusze Strony wzywającej, o których mowa w ustępie 1, obowiązani są przerwać wykonywanie czynności.
3. Udzielenie zgody na czynności, o których mowa w ustępie 1, i określenie warunków, na jakich mają się odbywać następuje zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego państwa Umawiającej się Strony na terytorium, którego czynności te mają być wykonywane.
4. Wniosek o wyrażenie zgody, o której mowa w ustępie 1, właściwy organ Strony wzywającej kieruje w Rzeczypospolitej Polskiej do Komendanta Głównego Policji lub Komendanta Głównego Straży Granicznej, a w Republice Federalnej Niemiec do właściwej miejscowo prokuratury. Właściwość miejscowa niemieckiej prokuratury ustalana jest według przypuszczalnego miejsca przekroczenia granicy. Organ wzywający w Rzeczypospolitej Polskiej przekazuje jednocześnie kopię wniosku do Federalnego Urzędu Kryminalnego lub, w przypadku przestępstw w zakresie obrotu towarowego z zagranicą, do Celnego Urzędu Kryminalnego.

5. Jeżeli ze względu na szczególną pilność niemożliwe jest wystąpienie o zgodę, o której mowa w ustępie 1, dopuszcza się wyjątkowo kontynuowanie na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony rozpoczętych czynności, w przypadku gdy:
  - 1) istnieje niebezpieczeństwo ujawnienia tożsamości funkcjonariusza, o którym mowa w ustępie 1;
  - 2) czynności ograniczają się do ochrony jego zmienionej tożsamości.

6. Podjęcie czynności na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony w trybie określonym w ustępie 5 należy zgłosić niezwłocznie organowi, o którym mowa w ustępie 4, nie później niż w ciągu 24 godzin od przekroczenia granicy oraz bez zbędnej zwłoki doręczyć wniosek zawierający uzasadnienie usprawiedliwiające podjęcie czynności bez uprzedniej zgody.

Postanowienie, o którym mowa w ustępie 2 zdanie 3, stosuje się odpowiednio.

7. Postanowienia ustępów 1-4 stosuje się odpowiednio, jeżeli wniosek składany jest przez organ Umawiającej się Strony, na terytorium państwa, której mają być wykonywane czynności funkcjonariusza państwa drugiej Umawiającej się Strony.

8. Umawiające się Strony utrzymują w tajemnicy tożsamość funkcjonariusza, o którym mowa w ustępie 1, zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego swoich państw, również po zakończeniu jego działań.

Artykuł 16

1. Do wniosku, o którym mowa w artykułach 13, 14 i 15, należy dołączyć tłumaczenie na język państwa Strony wezwanej, chyba że stosuje się formularze dwujęzyczne, uzgodnione pomiędzy właściwymi organami państw Umawiających się Stron.

2. Postanowienie ustępu 1 stosuje się odpowiednio do dokumentów załączonych do wniosku.

Artykuł 17

Postanowienia niniejszego Rozdziału, stosuje się na całym terytorium państw Umawiających się Stron, za wyjątkiem artykułu 15 ustęp 5 i 6, które stosuje się na terenach przygranicznych.

ROZDZIAŁ VI

Inne postanowienia

Artykuł 18

1. Umawiające się Strony na terytorium swojego państwa zapewniają funkcjonariuszom organów państwa drugiej Umawiającej się Strony, pełniącym służbę na podstawie niniejszej Umowy, taką samą ochronę i pomoc jak swoim funkcjonariuszom.
2. W zakresie wykonywania obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy, o których mowa w ustępie 1, włącznie z odpowiedzialnością dyscyplinarną i cywilną wobec własnego państwa, stosuje się przepisy prawa wewnętrznego obowiązującego w ich państwie.
3. Funkcjonariusze, o których mowa w ustępie 1, uprawnieni są do:
  - 1) noszenia munduru służbowego;
  - 2) posiadania broni służbowej oraz środków przymusu bezpośredniego np. pałki służbowej, psa służbowego i kajdanek;
  - 3) użycia broni służbowej wyłącznie w przypadkach obrony koniecznej, a środków przymusu bezpośredniego na warunkach i w sposób określony przepisami prawa wewnętrznego państwa, na terytorium którego pełniona jest służba;
  - 4) posiadania i użycia innych środków technicznych, które są niezbędne do pełnienia służby;
  - 5) posiadania i użycia pojazdów służbowych lub jednostek pływających na zasadach obowiązujących w Policji lub Straży Granicznej określonych przepisami prawa wewnętrznego państwa, na terytorium którego pełniona jest służba; na tych samych warunkach, po uzyskaniu uprzedniej zgody właściwego organu państwa drugiej Umawiającej się Strony, mogą być używane statki powietrzne .

4. Uprawnienia, o których mowa w ustępie 3, może być wyłączone lub uzależnione od spełnienia dodatkowych warunków, określonych przez właściwe organy państwa drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 19

Do ochrony przekazywanych w związku z niniejszą Umową danych osobowych stosuje się, z uwzględnieniem przepisów prawa wewnętrznego państwa każdej z Umawiających się Stron, następujące postanowienia:

- 1) Przetwarzanie danych przez organ przyjmujący te dane jest dopuszczalne tylko w celach wymienionych w niniejszej Umowie i tylko pod warunkami wymienionymi przez organ dane te przekazujący. Ponadto ich przetwarzanie dopuszczalne jest w celu zapobiegania i zwalczania szczególnie niebezpiecznych przestępstw oraz odparcia poważnych zagrożeń bezpieczeństwa publicznego.
- 2) Organ przyjmujący informuje na wniosek organu przekazującego o przetworzeniu przekazanych danych i osiągniętych dzięki temu wynikach. W przypadku przetwarzania danych, na podstawie punktu 1) zdanie 2, informuje się niezwłocznie organ przekazujący dane, bez uprzedniego wniosku.
- 3) Organ przekazujący jest zobowiązany do zwracania uwagi na prawdziwość przekazywanych danych oraz na potrzebę i współmierność ich przekazania do zamierzonego celu. Należy przy tym przestrzegać zakazów przekazywania danych obowiązujących w prawie wewnętrznym każdej z Umawiających się Stron. Przekazanie danych nie dochodzi do skutku, jeśli istnieje podejrzenie, że z tego powodu naruszone zostałyby prawo wewnętrzne własnego państwa lub ucierpiałby na tym podlegający ochronie interes danej osoby. Jeżeli okaże się, że zostały przekazane dane nieprawdziwe lub dane, których nie wolno było przekazać, o tym fakcie należy niezwłocznie zawiadomić organ przyjmujący. W takim przypadku jest on zobowiązany do niezwłocznego sprostowania lub zniszczenia danych.
- 4) Osobie, której dotyczą przekazywane dane, należy na jej wniosek udzielić informacji o tych danych, jak też o przewidywanym celu ich wykorzystania. Obowiązek udzielenia tej informacji nie istnieje, jeśli interes publiczny państwa jednej z Umawiających się Stron leżący w odmowie udzielenia informacji przeważa nad interesem danej osoby. Ponadto prawo do udzielenia informacji wynika z prawa wewnętrznego państwa tej z Umawiających się Stron, na której terytorium państwa złożony jest wniosek o udzielenie informacji.

- 5) Organ przekazujący dane podaje jednocześnie termin ich zatarcia określony prawem wewnętrznym. Niezależnie od tych terminów przekazane dane podlegają zatarciu, kiedy tylko ich dalsze zachowanie nie jest już konieczne dla celu, dla którego zostały przekazane.
- 6) Organy przekazujące i przyjmujące są zobowiązane do odnotowania w aktach faktu przekazania i odbioru danych.
- 7) Organy przekazujące i przyjmujące informacje są zobowiązane do skutecznej ochrony przekazanych danych przed nieuprawnionym dostępem, nieuprawnionym dokonywaniem w nich zmian oraz przed nieuprawnionym przekazywaniem ich dalej.

Artykuł 20

1. Umawiające się Strony rezygnują wzajemnie z wszelkich roszczeń odszkodowawczych z powodu utraty lub uszkodzenia mienia należącego do nich, jeśli szkoda wyrządzona została przez funkcjonariusza organów państwa drugiej Umawiającej się Strony w związku z wypełnianiem zadań związanych z niniejszą Umową.
2. Umawiające się Strony rezygnują wzajemnie z wszelkich roszczeń odszkodowawczych z powodu zranienia lub śmierci funkcjonariusza, jeśli nastąpiło to w czasie wypełniania zadań związanych z niniejszą Umową. Prawo do roszczeń odszkodowawczych samego funkcjonariusza lub jego bliskich uprawnionych na podstawie przepisów prawa wewnętrznego pozostaje tym samym nienaruszone.
3. Ustępy 1 i 2 nie mają zastosowania, jeśli szkoda wyrządzona została z winy umyślnej lub w skutek rażącego niedbalstwa.
4. Jeśli przez funkcjonariusza organów państwa jednej z Umawiających się Stron w związku z wypełnianiem zadań związanych z niniejszą Umową na terytorium państwa drugiej Umawiającej się Strony wyrządzona została szkoda osobom trzecim, to odszkodowaniem za nią obarczona jest Strona, na terytorium państwa której wyrządzona została szkoda, zgodnie z przepisami, które miałyby zastosowanie w przypadku wyrządzenia szkody przez własnych funkcjonariuszy.

5. Ta z Umawiających się Stron, której funkcjonariusze wyrządzili szkodę, o której mowa w ustępie 4, na terytorium państwa drugiej z Umawiających się Stron, zwraca tej drugiej Stronie całą sumę odszkodowania, jeśli ona wypłaciła je poszkodowanemu lub jego prawowitym spadkobiercom.
6. Nie stosuje się postanowień ustępu 5, jeśli funkcjonariusz wyrządzający szkodę działał pod bezpośrednim dowództwem funkcjonariusza państwa drugiej Umawiającej Strony, chyba że szkodę wyrządził z winy umyślnej.
7. Jeżeli w wyniku przekazania danych osobowych, w związku z wykonywaniem niniejszej Umowy, jakkolwiek osoba dozna bezprawnie wyrządzonej szkody, to za szkodę tę odpowiada państwo odbierające dane na podstawie prawa wewnętrznego państwa Umawiającej się Strony. W stosunku do osoby poszkodowanej państwo którego organ przyjął dane osobowe nie może się powoływać na to, że szkoda została spowodowana przez organ przekazujący. W razie wypłacenia odszkodowania przez państwo którego organ przyjął dane osobowe, państwo którego organ przekazał te dane zwraca wypłacone odszkodowanie, jeżeli bezpośrednią przyczyną szkody były nieprawidłowo przekazane dane osobowe.
8. Właściwe organy państw obu Umawiających się Stron ściśle współpracują ze sobą aby ułatwić załatwianie roszczeń odszkodowawczych. Wymieniają one w szczególności wszelkie znajdujące się w ich dyspozycji informacje o przypadkach szkód w myśl niniejszego artykułu.

Artykuł 21

1. Niniejsza Umowa nie narusza postanowień umów międzynarodowych o pomocy prawnej w sprawach karnych oraz pomocy urzędowej i prawnej w sprawach podatkowych, a także pozostałych zobowiązań wynikających z dwustronnych lub wielostronnych umów międzynarodowych Umawiających się Stron.
2. Niniejsza Umowa nie narusza przepisów prawa wewnętrznego państw Umawiających się Stron w zakresie właściwości, a także dotyczących obowiązków w zakresie przekazywania informacji organom nadrzędnym, właściwym w sprawach zapobiegania i zwalczania przestępczości.

Artykuł 22

Jeżeli jedna z Umawiających się Stron uzna, że wykonanie wniosku lub realizacja wspólnego przedsięwzięcia mogłaby naruszyć suwerenność, zagrażać bezpieczeństwu lub innym istotnym interesom albo też naruszałaby jej porządek prawny, może ona odmówić częściowo lub całkowicie współpracy lub uzależnić ją od spełnienia określonych warunków.

Artykuł 23

1. Umawiające się Strony będą informować się wzajemnie drogą dyplomatyczną o zmianach właściwości lub nazw organów wykonujących niniejszą Umowę.
2. Umawiające się Strony mogą uzgodnić zmiany w określeniu terenów przygranicznych, o których mowa w artykule 1 ustęp 2 niniejszej Umowy, w drodze wymiany not.

Rozdział VII

Postanowienia końcowe

Artykuł 24

1. Umawiające się Strony poinformują się wzajemnie drogą dyplomatyczną o spełnieniu wewnątrzpaństwowych warunków wymaganych do wejścia w życie niniejszej Umowy. Umowa wejdzie w życie po upływie miesiąca od dnia otrzymania noty późniejszej.
2. Niniejsza Umowa jest zawarta na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą z Umawiających się Stron. Wypowiedzenie jest skuteczne po upływie trzech miesięcy od dnia otrzymania wypowiedzenia przez drugą Umawiającą się Stronę.

Niniejszą Umowę sporządzono w Berlinie, dnia ..... roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i niemieckim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia

Rządu Rzeczypospolitej Polskiej

Z upoważnienia

Rządu Republiki Federalnej Niemiec

Abkommen

zwischen

der Regierung der Bundesrepublik Deutschland

und

der Regierung der Republik Polen

über die Zusammenarbeit der Polizeibehörden und der Grenzschutzbehörden

in den Grenzgebieten

Die Regierung der Bundesrepublik Deutschland

und

die Regierung der Republik Polen -

in dem Bestreben, die beiderseitigen Beziehungen im Geiste des Vertrages vom 17. Juni 1991 zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Polen über gute Nachbarschaft und freundschaftliche Zusammenarbeit weiterzuentwickeln,

in der Überzeugung, dass eine enge polizeiliche und grenzpolizeiliche Zusammenarbeit in den Grenzgebieten von wesentlicher Bedeutung ist,

in dem Willen, der Kriminalität in den Grenzgebieten wirksamer entgegenzutreten sowie optimale Grundsätze, Formen und Methoden der operativen Zusammenarbeit und der Prävention einzuführen,

in dem Bemühen, den grenzüberschreitenden Verkehr auch bei verstärkter Kontroll- und Fahndungstätigkeit so gering wie möglich zu belasten,

auf der Grundlage der Vorschriften des internationalen Rechts sowie des jeweiligen innerstaatlichen Rechts, geleitet von den Grundsätzen der Gleichheit, Gegenseitigkeit sowie des beiderseitigen Nutzens -

sind wie folgt übereingekommen:

Abschnitt I
Allgemeine Bestimmungen

Artikel 1

(1) Die Vertragsparteien vereinbaren, die Zusammenarbeit zwischen den Polizeibehörden und den Grenzschutzbehörden bei der Bekämpfung und Verhütung der Kriminalität sowie bei der Abwehr von Gefahren für die öffentliche Sicherheit und Ordnung in den Grenzgebieten zu verstärken.

(2) Die Grenzgebiete entsprechen den örtlichen Zuständigkeitsbereichen der in Artikel 2 genannten Behörden.

Artikel 2

(1) Für die Anwendung der Bestimmungen dieses Abkommens sind in der Bundesrepublik Deutschland folgende Behörden zuständig:

1. die Polizeibehörden in den Grenzgebieten; dies sind
  - a) in Brandenburg die Polizeipräsidien Eberswalde, Frankfurt/Oder, Cottbus und das Präsidium der Wasserschutzpolizei,
  - b) in Sachsen das Polizeipräsidium Dresden und die Landespolizeidirektion Zentrale Dienste,
  - c) in Mecklenburg-Vorpommern die Polizeidirektion Anklam und die Wasserschutzpolizeidirektion Mecklenburg-Vorpommern,
  - d) in Berlin der Polizeipräsident in Berlin;
2. die Grenzschutzbehörden in den Grenzgebieten; dies sind

- a) das Bundesgrenzschutzamt Rostock,
- b) das Bundesgrenzschutzamt Frankfurt/Oder,
- c) das Bundesgrenzschutzamt Pirna,
- d) das Bundesgrenzschutzamt Berlin,
- e) das Bundesgrenzschutzamt See.

(2) Für die Anwendung der Bestimmungen dieses Abkommens sind in der Republik Polen folgende Behörden zuständig:

1. die Polizeibehörden in den Grenzgebieten; dies sind
  - a) der Woiwodschaftskommandant der Polizei in Stettin (Szczecin),
  - b) der Woiwodschaftskommandant der Polizei in Landsberg/Warthe (Gorzów Wielkopolski),
  - c) der Woiwodschaftskommandant der Polizei in Breslau (Wroclaw);
2. die Behörden des Grenzschutzes in den Grenzgebieten; dies sind
  - a) der Kommandant der Pommerschen Grenzschutzabteilung in Stettin (Szczecin),
  - b) der Kommandant der Lubusker Grenzschutzabteilung in Crossen (Krosno Odrzanskie),
  - c) der Kommandant der Lausitzer Grenzschutzabteilung in Lauban (Luban),
  - d) der Kommandant der See-Grenzschutzabteilung in Danzig (Gdansk).

Artikel 3

(1) In Angelegenheiten der Bekämpfung und Verhütung der Kriminalität in den Grenzgebieten kann unmittelbarer Dienstverkehr mit den in Artikel 2 Absatz 2 genannten Behörden durch die Landeskriminalämter Brandenburg, Sachsen, Berlin und Mecklenburg-Vorpommern sowie die Grenzschutzpräsidien Nord und Ost im Rahmen ihrer jeweiligen Zuständigkeiten geführt werden. In Angelegenheiten der originären Zuständigkeit des Bundeskriminalamts und des Hauptkommandanten der Polizei findet unmittelbarer Dienstverkehr ausschließlich zwischen diesen Behörden statt.

(2) Die Grenzschutzdirektion, die Grenzschutzpräsidien Nord und Ost sowie der Hauptkommandant des Grenzschutzes führen untereinander direkten Dienstverkehr.

(3) Die Bestimmungen dieses Abkommens finden auf die für Zollangelegenheiten zuständigen Behörden entsprechende Anwendung, soweit sie aufgrund innerstaatlichen Rechts Aufgaben

1. im Zusammenhang mit Verboten und Beschränkungen des grenzüberschreitenden Warenverkehrs oder
2. der Grenzschutzbehörden

wahrnehmen.

(4) Die in Absatz 3 genannten Behörden sind

1. in der Bundesrepublik Deutschland
  - a) die Hauptzollämter Stralsund, Neubrandenburg, Schwedt, Frankfurt (Oder), Cottbus und Löbau,
  - b) die Zollfahndungsämter Rostock, Berlin, Potsdam und Dresden.
2. in der Republik Polen

- a) die Direktoren der Zollämter in Stettin (Szczecin), Reppen (Rzepin) und Breslau (Wroclaw),
- b) der Generalzollinspektor,
- c) die regionalen Zollinspektoren in Stettin (Szczecin), Posen (Poznan) und Breslau (Wroclaw).

(5) Die in den Absätzen 1, 2 und 4 sowie in Artikel 2 genannten Behörden beider Vertragsparteien können im Rahmen ihrer Zuständigkeiten Absprachen zwecks Durchführung dieses Abkommens treffen.

Artikel 4

(1) Vorbehaltlich der Regelung in Absatz 2 arbeiten die in Artikel 2 und 3 genannten Behörden in Angelegenheiten der Grenzgebiete unmittelbar zusammen.

(2) Ersuchen zur Bekämpfung oder Verhütung der Kriminalität werden zwischen dem Bundeskriminalamt sowie dem Hauptkommandanten der Polizei oder dem Hauptkommandanten des Grenzschutzes übermittelt. Die Antworten auf diese Ersuchen werden auf demselben Weg übermittelt. Eine Übermittlung und Beantwortung solcher Ersuchen unmittelbar zwischen den sonstigen der in Artikel 2 und 3 genannten Behörden kann erfolgen, soweit

1. sie sich auf Straftaten beziehen, die in den Grenzgebieten verübt und dort verfolgt werden, oder
2. die Ersuchen nicht rechtzeitig über die in Satz 1 genannten Behörden gestellt werden können, oder
3. hierzu das Einvernehmen der in Satz 1 genannten Behörden erteilt wird.

Abschnitt II
Zusammenarbeit der Polizeibehörden

Artikel 5

Die Zusammenarbeit der zuständigen Polizeibehörden umfasst insbesondere:

1. Die Verbesserung des Informationsaustausches durch
  - a) Mitteilung der Personalien von Tatbeteiligten an Straftaten in den Grenzgebieten im Rahmen des innerstaatlichen Rechts der Vertragsparteien, insbesondere von Hinterleuten und Drahtziehern, Angaben über Täterverbindungen, über typisches Täterverhalten, über die Tatumstände, insbesondere Tatzeit, Tatort, Begehungsweise, den Gegenstand und die besonderen Merkmale einer Straftat, sowie die verletzten Strafnormen und die getroffenen Maßnahmen;
  - b) Stellung und Beantwortung von Ersuchen, soweit sie nicht Gerichten oder Staatsanwaltschaften vorbehalten sind, insbesondere betreffend:
    - Die Personalien von Haltern, Eigentümern und Führern von Verkehrsmitteln,
    - Angaben über die Identität von Verkehrsmitteln,
    - Dokumente über die Berechtigung zum Führen von Verkehrsmitteln,
    - Dokumente über Rechte an Verkehrsmitteln,
    - Aufenthalts- und Wohnsitzfeststellungen, Feststellung des Aufenthaltsstatus und Überprüfung der Aufenthaltsgenehmigung,
    - Feststellungen von Telekommunikationsanschlussinhabern und -nutzern (zum Beispiel Telefon, Telefax, Internet),

- Personalien derzeitiger und vormaliger Eigentümer und Benutzer von Sachen, zum Beispiel Waffen, Kraftfahrzeugen,
- Übermittlung von Angaben aus polizeilichen Unterlagen oder aus nach Maßgabe innerstaatlichen Rechts geführten Informationssystemen, Registern und sonstigen Datensammlungen,
- Befragungen und Vernehmungen durch die Polizei,
- Identitätsüberprüfungen und –feststellungen betreffend Personen,
- Vorbereitung von Plänen sowie einleitende Maßnahmen im Bereich der Fahndung,
- Inaugenscheinnahme, Sicherung und Dokumentation von Spuren.

Die Stellung, Übermittlung und Beantwortung von Ersuchen kann zwischen dem Bundeskriminalamt und dem Hauptkommandanten der Polizei hinsichtlich ihres Zuständigkeitsbereichs erfolgen;

- c) Übermittlung von Erfahrungen und Erkenntnissen, insbesondere über Methoden und neue Formen der Straftatbegehung;
- d) Übermittlung von Informationen für die Erarbeitung gemeinsamer Lageanalysen für das Grenzgebiet;
- e) unverzügliche Unterrichtung über mögliche Ereignisse, Aktionen und vorgesehene Einsätze in den Grenzgebieten;

2. Die Intensivierung der gegenseitigen Kommunikation durch

- a) Benennung von Kontaktbeamten mit Kenntnissen der deutschen und polnischen Sprache;

- b) Entsendung von Beratern zur Unterstützung in besonderen Lagen oder zum Zweck des Informationsaustauschs;
  - c) Austausch von Verzeichnissen wichtiger Telekommunikationsanschlüsse;
3. Die Verstärkung der Koordination von Einsätzen durch
- a) Einrichtung von Koordinierungsstellen zur Bekämpfung und Verhütung der Kriminalität in den Grenzgebieten;
  - b) aufeinander abgestimmte Maßnahmen;
4. Verbesserung der Kommunikationswege durch folgende beabsichtigte Maßnahmen:
- a) Installation kompatibler Fernmeldeanlagen und -geräte;
  - b) Bereitstellung gesonderter Frequenzen im Funkverkehr zur gemeinsamen Nutzung;
  - c) Austausch telekommunikationstechnischer Geräte;
  - d) Einrichtung internationaler Sonderleitungen;
5. Maßnahmen der Aus- und Fortbildung durch
- a) gegenseitige Unterrichtung über die für die Zusammenarbeit relevanten Rechtsvorschriften des innerstaatlichen Rechts der Vertragsparteien sowie deren Änderungen;
  - b) Bemühungen zur Erweiterung und Vervollkommnung von Fremdsprachenkenntnissen sowie gegenseitige Unterstützung in diesem Bereich;

- c) Durchführung gemeinsamer Übungen und Arbeitstagungen sowie Teilnahme von Bediensteten der in Artikel 2 und 3 genannten Behörden an Ausbildungsmaßnahmen der anderen Vertragspartei;
6. Die Verstärkung der Zusammenarbeit bei der Verhütung und Bekämpfung der Kriminalität sowie der Abwehr von Gefahren für die öffentliche Sicherheit und Ordnung durch die Beteiligung von Bediensteten der Behörden der einen Vertragspartei an Ermittlungen und polizeilichen Einsätzen von Behörden der anderen Vertragspartei, insbesondere in Form von
- gemeinsamen Streifen,
  - gemeinsamen Arbeitsgruppen,
  - Beteiligung an Einsatzleitungen,
  - Beteiligung an Fahndungsmaßnahmen.

Die Bediensteten von Behörden der anderen Vertragspartei werden ausschließlich zu Informations- und Beratungszwecken tätig;

7. Die Planung und Durchführung gemeinsamer Programme der Kriminalprävention.

Artikel 6

(1) Zur Ausgestaltung der Zusammenarbeit nach Artikel 5 finden regelmäßig sowie bei Bedarf Treffen von leitenden Polizeibeamten der Vertragsparteien in den Grenzgebieten statt. Leitende Grenzschutzbeamte der Vertragsparteien in den Grenzgebieten können an diesen Treffen teilnehmen.

(2) Fragen von grundsätzlicher Bedeutung, die einer Behandlung auf höherer Ebene bedürfen, werden in Gesprächen zwischen Vertretern des Bundesministeriums des Innern der Bundesrepublik Deutschland unter Beteiligung von Vertretern des Bundeskriminalamts und der zu-

ständigen Behörden der Länder Mecklenburg-Vorpommern, Brandenburg, Sachsen und Berlin sowie Vertretern des für innere Angelegenheiten zuständigen Ministers der Republik Polen unter Beteiligung von Vertretern des Hauptkommandanten der Polizei sowie Vertretern der territorial zuständigen Woiwodschaftskommandanten der Polizei entschieden.

Abschnitt III

Zusammenarbeit der Grenzschutzbehörden

Artikel 7

- (1) Die Grenzschutzbehörden arbeiten im Rahmen ihrer Zuständigkeiten eng zusammen.
- (2) Die Zusammenarbeit umfasst die Abwehr von Gefahren für die öffentliche Sicherheit und Ordnung im Bereich der Aufgaben der Grenzschutzbehörden. Dies betrifft insbesondere die Verhinderung des unerlaubten Grenzübertritts sowie der illegalen Verbringung gefährlicher und gefährdender Stoffe und Gegenstände über die Grenze.
- (3) Die Zusammenarbeit bei der Bekämpfung und Verhütung der Kriminalität erstreckt sich insbesondere auf folgende Bereiche:

- unerlaubter Grenzübertritt;
- Schleusung von Personen über die Grenze;
- Fälschung von Grenzübertrittsdocumenten.

Artikel 8

Auf die Zusammenarbeit der zuständigen Grenzschutzbehörden finden die Bestimmungen des Artikel 5 entsprechend Anwendung.

Artikel 9

(1) Zur Ausgestaltung der Zusammenarbeit nach den Artikeln 7 und 8 finden regelmäßig sowie bei Bedarf Treffen zwischen leitenden Grenzschutzbeamten der Vertragsparteien in den Grenzgebieten statt. Leitende Polizeibeamte der Vertragsparteien in den Grenzgebieten können an diesen Treffen teilnehmen.

(2) Fragen von grundsätzlicher Bedeutung, die einer Behandlung auf höherer Ebene bedürfen, werden in Gesprächen zwischen Vertretern des Bundesministeriums des Innern der Bundesrepublik Deutschland unter Beteiligung von Vertretern der Grenzschutzpräsidien Nord und Ost, der Grenzschutzdirektion und der zuständigen Behörden der Länder Mecklenburg-Vorpommern, Brandenburg, Sachsen und Berlin sowie Vertretern des für innere Angelegenheiten zuständigen Ministers der Republik Polen unter Beteiligung von Vertretern des Hauptkommandanten des Grenzschutzes und von Vertretern der örtlich zuständigen Kommandanten der Grenzschutzabteilungen entschieden.

Artikel 10

(1) Zum Zwecke der Verhinderung unerlaubter Grenzübertritte und der Bekämpfung und Verhütung der Schleusungskriminalität an der gemeinsamen Staatsgrenze richten die Vertragsparteien einen Meldedienst ein. Der Meldedienst umfasst den ständigen Austausch von Erkenntnissen über das Auftreten von Migrationsbewegungen, ihren Umfang, ihre Zusammensetzung und ihre mögliche Zielrichtung, ferner über voraussichtliche Zuwanderungsrouten und Transportmittel sowie eine Steuerung durch Schleuserorganisationen. Im Rahmen des Meldedienstes werden darüber hinaus anlassbezogene oder periodische Lagebilder oder -analysen ausgetauscht und beabsichtigte Entscheidungen mitgeteilt, die für die Polizei- oder Grenzschutzbehörden der anderen Vertragspartei von Bedeutung sein können.

(2) Die Vertragsparteien unterrichten einander durch Notenwechsel über die für die Einrichtung des Meldedienstes nach Absatz 1 zuständigen Behörden.

Abschnitt IV

Entsendung von Bediensteten, Gemischt besetzte Dienststellen

Artikel 11

Die Zusammenarbeit der in Artikel 2 und 3 genannten Behörden kann auch darin bestehen, dass Bedienstete für einen befristeten Zeitraum zur gemeinsamen Wahrnehmung von Aufgaben nach diesem Abkommen zu Behörden der anderen Vertragspartei entsandt werden. Den entsandten Bediensteten stehen in dem Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei keine hoheitlichen Befugnisse zu.

Artikel 12

(1) In dem Hoheitsgebiet einer Vertragspartei können gemischt besetzte Dienststellen für den Informationsaustausch und für die Unterstützung der Zusammenarbeit nach den Bestimmungen dieses Abkommens dauerhaft oder im Bedarfsfall für einen befristeten Zeitraum eingerichtet werden. Die Dienststellen werden durch Bedienstete der in Artikel 2 und 3 genannten Behörden besetzt.

(2) In den Dienststellen nach Absatz 1 arbeiten die Bediensteten in gemeinsamen Räumlichkeiten zusammen, um –unbeschadet des Dienstverkehrs und Informationsaustauschs über die nationalen Zentralstellen sowie vorbehaltlich der Bestimmungen des Artikel 4 Absatz 2- Informationen über Vorfälle, die die Grenzgebiete betreffen, auszutauschen, zu analysieren und weiterzuleiten sowie bei der Koordinierung der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit nach diesem Abkommen unterstützend mitzuwirken.

(3) Den Bediensteten in den Dienststellen nach Absatz 1 obliegt nicht die selbständige Entscheidung über die Anordnung oder Durchführung operativer Einsätze. Die Bediensteten unterstehen der Weisungs- und Disziplinalgewalt ihrer nationalen Vorgesetzten.

(4) Die Einrichtung der Dienststellen nach Absatz 1 wird durch Notenwechsel zwischen den Vertragsparteien vereinbart.

(5) Jede Vertragspartei trägt die auf ihre Bediensteten entfallenden Personalkosten. Die übrigen Kosten werden gleichmäßig aufgeteilt, sofern die Vertragsparteien im Notenwechsel nach Absatz 4 nicht etwas anderes festlegen.

Abschnitt V

Besondere Formen der Zusammenarbeit

Artikel 13

(1) Bedienstete von Behörden einer Vertragspartei, die wegen einer auslieferungsfähigen Straftat in ihrem Hoheitsgebiet eine Person observieren, sind befugt, die Observation in dem Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei mit Zustimmung der zuständigen Behörde fortzusetzen. Die Zustimmung kann mit bestimmten Auflagen verbunden werden.

(2) Die Observation wird im Zusammenwirken mit Bediensteten von Behörden der ersuchten Seite durchgeführt. Auf Verlangen ist die Observation an die Bediensteten der Behörden dieser Seite abzugeben.

(3) Das Ersuchen um Zustimmung nach Absatz 1 ist in der Bundesrepublik Deutschland an die örtlich zuständige Staatsanwaltschaft und in der Republik Polen an den örtlich zuständigen Woiwodschaftskommandanten der Polizei oder, in Fällen von Schleusungen an der gemeinsamen Staatsgrenze, an den Hauptkommandanten des Grenzschutzes zu richten. Die örtliche Zuständigkeit bestimmt sich nach dem Ort des voraussichtlichen Grenzübertritts. Die ersuchende Vertragspartei übermittelt gleichzeitig in der Bundesrepublik Deutschland eine Kopie des Ersuchens an das Bundeskriminalamt oder, im Falle von Straftaten im Zusammenhang mit dem grenzüberschreitenden Warenverkehr, an das Zollkriminalamt und in der Republik Polen an den Hauptkommandanten der Polizei oder, im Falle von Straftaten im Zusammenhang mit dem grenzüberschreitenden Warenverkehr, an den Generalzollinspektor.

(4) Kann wegen besonderer Dringlichkeit der Angelegenheit nicht um vorherige Zustimmung der anderen Vertragspartei nach Absatz 1 ersucht werden, können Bedienstete eine Observation unter folgenden Voraussetzungen in dem Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei fortsetzen:

1. Der Grenzübertritt ist noch während der Observation unverzüglich in der Bundesrepublik Deutschland dem Bundeskriminalamt oder einem Landeskriminalamt der Länder Mecklenburg-Vorpommern, Brandenburg oder Sachsen oder dem Grenzschutzpräsidium Nord oder Ost und in der Republik Polen dem Hauptkommandanten der Polizei oder dem zuständigen Woiwodschafskommandanten der Polizei in Stettin (Szczecin), Landsberg/Warthe (Gorzów Wielkopolski) oder Breslau (Wrocław) oder dem Hauptkommandanten des Grenzschutzes zu melden.
2. Ein Ersuchen nach Absatz 3, in dem auch die Gründe dargelegt werden, die die Durchführung der Observation ohne vorherige Zustimmung rechtfertigen, ist unverzüglich nachzureichen. Die Observation ist einzustellen, sobald die zuständige Behörde der Vertragspartei, in deren Hoheitsgebiet die Observation durchgeführt wird, dies verlangt oder wenn nach Ablauf von 5 Stunden nach Grenzübertritt keine Zustimmung der zuständigen Behörde der ersuchten Vertragspartei vorliegt.

(5) Die Observation ist ausschließlich unter den folgenden Voraussetzungen zulässig:

1. Die observierenden Bediensteten sind an die Bestimmungen dieses Artikels und das innerstaatliche Recht der anderen Vertragspartei gebunden und sind verpflichtet, Anordnungen der zuständigen Behörden der anderen Vertragspartei zu befolgen.
2. In den Fällen des Absatzes 1 führen die Bediensteten ein Dokument mit sich, aus dem sich ergibt, dass die Zustimmung erteilt worden ist.
3. Die observierenden Bediensteten führen einen Dienstausweis mit sich.
4. Die observierenden Bediensteten sind nicht befugt, Personen anzuhalten oder Wohnungen und öffentlich nicht zugängliche Grundstücke zu betreten.
5. Über jede Observation wird den Behörden der Vertragspartei, in deren Hoheitsgebiet die Observation stattgefunden hat, Bericht erstattet; dabei kann das persönliche Erscheinen der observierenden Bediensteten gefordert werden.
6. Die Behörden der Vertragspartei, aus deren Hoheitsgebiet die observierenden Bediensteten kommen, unterstützen auf Ersuchen die nachträglichen Ermittlungen einschließlich späterer Verfahren der Vertragspartei, in deren Hoheitsgebiet die Observation stattgefunden hat.

7. In den Fällen des Absatzes 4 darf die Observation nur wegen folgender Straftaten fortgesetzt werden:

- Mord und Totschlag,
- Vergewaltigung,
- Vorsätzliche Brandstiftung,
- Falschmünzerei,
- Schwerer Diebstahl,
- Hehlerei und Raub,
- Erpressung,
- Entführung und Geiselnahme,
- Menschenhandel,
- Einschleusen von Ausländern,
- Unerlaubter Verkehr mit Betäubungsmitteln,
- Verstoß gegen die gesetzlichen Vorschriften über Waffen und Sprengstoffe,
- Vernichtung durch Sprengstoffe,
- Unerlaubter Verkehr mit giftigen und schädlichen Abfällen.

(6) Zur Durchführung der Observation sind befugt:

1. für die Bundesrepublik Deutschland die Bediensteten der Polizei, des Bundesgrenzschutzes sowie des Zollfahndungsdienstes;
2. für die Republik Polen die Bediensteten der Polizei, des Grenzschutzes und der Zollinspektion.

Artikel 14

(1) Wenn andernfalls die Ermittlung von Beteiligten an Straftaten aussichtslos oder wesentlich erschwert wäre, kann die zuständige Behörde der einen Vertragspartei bei der zuständigen Behörde der anderen Vertragspartei um die kontrollierte Einfuhr, Ausfuhr oder Durchfuhr von Gegenständen, die aus Straftaten herrühren oder zur Begehung von Straftaten bestimmt sind, ersuchen. Die Gegenstände können insbesondere Betäubungsmittel und psychotrope Substanzen, Waffen, Sprengstoffe, gefälschte Zahlungsmittel und Wertpapiere sowie Gegenstände aus Diebstahls- und Geldwäschestraftaten sein. Die ersuchte Vertragspartei kann die Zustimmung verweigern oder beschränken, insbesondere wenn von der Lieferung ein besonderes Risiko für die beteiligten Personen, die Allgemeinheit oder die Umwelt ausgeht.

(2) Die ersuchte Seite übernimmt die Kontrolle der Lieferung beim Grenzübertritt oder an einem anderen vereinbarten Ort, um eine Kontrollunterbrechung zu vermeiden. Diese Vertragspartei stellt die weitere ständige Überwachung der Lieferung in der Form sicher, dass zu jeder Zeit die Möglichkeit des Zugriffs auf die Lieferung und der Festnahme der Täter besteht. Bei Bedarf können die zuständigen Behörden der Vertragsparteien vereinbaren, dass die Kontrolle durch Bedienstete beider Vertragsparteien durchgeführt wird. In diesem Fall sind die Bediensteten der Behörden der ersuchenden Vertragspartei an die Bestimmungen des innerstaatlichen Rechts der ersuchten Vertragspartei gebunden und verpflichtet, die Anordnungen der Bediensteten der ersuchten Vertragspartei zu befolgen. Bei der Verwertung der Ermittlungsergebnisse aus der kontrollierten Lieferung sind die auf der Grundlage des innerstaatlichen Rechts festgelegten Maßgaben der Behörden der ersuchten Seite zu befolgen.

(3) Ersuchen um kontrollierte Lieferungen, die in einem Drittstaat beginnen oder fortgesetzt werden, wird nur stattgegeben, wenn das Ersuchen die Versicherung enthält, dass die Erfüllung der Voraussetzungen gemäß Absatz 2 Sätze 1 und 2 durch den Drittstaat gewährleistet wird.

(4) Das Ersuchen um Zustimmung nach Absatz 1 ist in der Bundesrepublik Deutschland an die örtlich zuständige Staatsanwaltschaft und in der Republik Polen an den örtlich zuständigen Woiwodschafskommandanten der Polizei oder an den Hauptkommandanten des Grenzschutzes zu richten. Die örtliche Zuständigkeit bestimmt sich nach dem Ort des voraussichtlichen Grenzübertritts oder nach dem Ort, an dem die kontrollierte Lieferung beginnt. Die ersuchende Vertragspartei übermittelt gleichzeitig in der Bundesrepublik Deutschland eine Kopie des Ersuchens an das Bundeskriminalamt oder, im Falle von Straftaten im Zusammenhang

mit dem grenzüberschreitenden Warenverkehr, an das Zollkriminalamt und in der Republik Polen an den Hauptkommandanten der Polizei oder, im Falle von Straftaten im Zusammenhang mit dem grenzüberschreitenden Warenverkehr, an den Generalzollinspektor.

(5) Zur Durchführung der kontrollierten Lieferung sind befugt:

1. für die Bundesrepublik Deutschland die Bediensteten der Polizei, des Bundesgrenzschutzes sowie des Zollfahndungsdienstes;
2. für die Republik Polen die Bediensteten der Polizei, des Grenzschutzes und der Zollinspektion.

Artikel 15

(1) Bedarf es im Rahmen der von einer Behörde der ersuchenden Vertragspartei geführten Ermittlungen wegen einer Tat, die nach dem innerstaatlichen Recht beider Vertragsparteien mit Strafe bedroht ist, des Einsatzes eines Bediensteten, der nach deutschem Recht die Stellung eines Verdeckten Ermittlers oder nach polnischem Recht die Stellung eines Bediensteten für operative Aufklärungsarbeit hat, in dem Hoheitsgebiet der ersuchten Vertragspartei, so kann diese auf Ersuchen hierzu ihre Zustimmung erteilen. Die Zustimmung kann mit bestimmten Auflagen verbunden werden. Im Ersuchen muss die wahre Identität des Bediensteten nach Satz 1 nicht offenbart werden.

(2) Die Ermittlungen nach Absatz 1 werden auf Grundlage enger Abstimmungen zwischen den beteiligten Behörden der Vertragsparteien durchgeführt. Die Ermittlungen werden von einem Bediensteten der ersuchten Vertragspartei geleitet und beschränken sich auf einzelne, zeitlich begrenzte Einsätze. Die Bediensteten nach Absatz 1 sind verpflichtet, auf Verlangen der ersuchten Vertragspartei die Ermittlungen einzustellen.

(3) Die Bewilligung der Ermittlungen nach Absatz 1 sowie die Festlegung der Bedingungen, unter denen sie stattzufinden haben, richten sich nach den Bestimmungen des innerstaatlichen Rechts der Vertragspartei, in deren Hoheitsgebiet der Einsatz stattfindet.

(4) Das Ersuchen um Zustimmung nach Absatz 1 ist in der Bundesrepublik Deutschland an die örtlich zuständige Staatsanwaltschaft und in der Republik Polen an den Hauptkommandanten der Polizei oder den Hauptkommandanten des Grenzschutzes zu richten. Die örtliche Zuständigkeit der deutschen Staatsanwaltschaft bestimmt sich nach dem Ort des voraussicht-

lichen Grenzübertritts. Die ersuchende Behörde der Republik Polen übersendet gleichzeitig eine Kopie des Ersuchens an das Bundeskriminalamt oder, im Falle von Straftaten im Zusammenhang mit dem grenzüberschreitenden Warenverkehr, an das Zollkriminalamt.

(5) Sofern wegen besonderer Dringlichkeit ein Ersuchen um Zustimmung nach Absatz 1 nicht möglich ist, darf ausnahmsweise ein begonnener Einsatz in dem Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei fortgesetzt werden, wenn

1. die Gefahr besteht, dass die Identität des Bediensteten nach Absatz 1 aufgedeckt wird;
2. das Tätigwerden sich auf den Schutz der veränderten Identität beschränkt.

(6) Die Einsätze gemäß Absatz 5 in dem Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei sind unverzüglich, spätestens 24 Stunden nach Grenzübertritt, einer nach Absatz 4 zuständigen Behörde anzuzeigen. Ein Ersuchen, in dem auch die Gründe dargelegt werden, die den Einsatz ohne vorherige Zustimmung rechtfertigen, ist unverzüglich nachzureichen. Die Bestimmung in Absatz 2 Satz 3 findet entsprechend Anwendung.

(7) Die Bestimmungen der Absätze 1 bis 4 finden entsprechend Anwendung, wenn das Ersuchen von einer Behörde der Vertragspartei ausgeht, in deren Hoheitsgebiet der Einsatz des Bediensteten der anderen Vertragspartei erfolgen soll.

(8) Die Vertragsparteien halten entsprechend ihrem innerstaatlichen Recht die Identität des Bediensteten nach Absatz 1 auch nach Beendigung seines Einsatzes geheim.

Artikel 16

(1) Den Ersuchen nach Artikel 13, 14 und 15 ist eine Übersetzung in die Sprache der ersuchten Vertragspartei anzuschließen, es sei denn, es werden zweisprachige Formulare verwendet, die zwischen den zuständigen Behörden der Vertragsparteien vereinbart worden sind.

(2) Absatz 1 gilt für beigefügte Schriftstücke entsprechend.

Artikel 17

Die Bestimmungen dieses Abschnitts finden im gesamten Hoheitsgebiet der Vertragsparteien Anwendung, mit Ausnahme der Bestimmungen des Artikel 15 Absätze 5 und 6, die nur in den Grenzgebieten Anwendung finden.

Abschnitt VI

Sonstige Bestimmungen

Artikel 18

(1) Die Vertragsparteien gewähren den in ihrem Hoheitsgebiet in Anwendung dieses Abkommens tätigen Bediensteten der Behörden der anderen Vertragspartei den gleichen Schutz und Beistand wie den eigenen Bediensteten.

(2) Die dienstlichen Pflichten der Bediensteten nach Absatz 1 einschließlich der haftungs- und disziplinarrechtlichen Verantwortlichkeit im Verhältnis zum eigenen Staat richten sich nach den Bestimmungen des Rechts ihres eigenen Staates.

(3) Die Bediensteten nach Absatz 1 sind befugt:

1. Dienstuniform zu tragen;
2. Dienstwaffen sowie Zwangsmittel (beispielsweise dienstliche Schlagstöcke, Diensthunde, Handfesseln) mit sich zu führen;
3. die Dienstwaffe ausschließlich im Falle der Notwehr und die Zwangsmittel nur unter den durch innerstaatliches Recht des Staates, in dessen Hoheitsgebiet gehandelt wird, vorgegebenen Bedingungen und Modalitäten zu gebrauchen;

4. technische Mittel, die zur Wahrnehmung der dienstlichen Aufgaben erforderlich sind, mit sich zu führen und einzusetzen;
5. Dienstfahrzeuge oder Wasserfahrzeuge im Rahmen der nach dem innerstaatlichen Recht des Staates, in dessen Hoheitsgebiet gehandelt wird, für Polizei- und Grenzschutzbeamte geltenden Bestimmungen zu benutzen; unter den gleichen Voraussetzungen können nach vorheriger Zustimmung der zuständigen Behörde der anderen Vertragspartei Luftfahrzeuge eingesetzt werden.

(4) Die Befugnisse nach Absatz 3 können durch zuständige Behörden der anderen Vertragspartei ausgeschlossen oder von der Erfüllung zusätzlicher Bedingungen abhängig gemacht werden.

Artikel 19

Der Schutz der aufgrund dieses Abkommens übermittelten personenbezogenen Daten richtet sich unter Beachtung der für die Vertragsparteien jeweils geltenden innerstaatlichen Rechtsvorschriften nach den folgenden Bestimmungen:

1. Die Verwendung der Daten durch den Empfänger ist nur zu den in diesem Abkommen angeführten Zwecken und nur unter den durch die übermittelnde Behörde vorgegebenen Bedingungen zulässig. Die Verwendung ist darüber hinaus zur Verhütung und Bekämpfung von Kriminalität von erheblicher Bedeutung sowie zur Abwehr von erheblichen Gefahren für die öffentliche Sicherheit zulässig.
2. Der Empfänger unterrichtet die übermittelnde Behörde auf deren Ersuchen über die Verwendung der übermittelten Daten und über die dadurch erzielten Ergebnisse. Im Falle einer Verwendung nach Ziffer 1 Satz 2 erfolgt eine unverzügliche Unterrichtung ohne vorheriges Ersuchen.
3. Die übermittelnde Behörde ist verpflichtet, auf die Richtigkeit der zu übermittelnden Daten sowie auf die Erforderlichkeit und Verhältnismäßigkeit in bezug auf den mit der Übermittlung verfolgten Zweck zu achten. Dabei sind die nach dem innerstaatlichen

Recht der jeweiligen Vertragspartei geltenden Übermittlungsverbote zu beachten. Die Übermittlung von Daten unterbleibt, soweit Grund zu der Annahme besteht, dass dadurch gegen innerstaatliches Recht verstoßen würde oder schutzwürdige Interessen des Betroffenen beeinträchtigt würden. Erweist sich, dass unrichtige Daten oder Daten, die nicht übermittelt werden durften, übermittelt worden sind, so ist diese Tatsache dem Empfänger unverzüglich mitzuteilen. Er ist verpflichtet, unverzüglich die Berichtigung oder Löschung der Daten vorzunehmen.

4. Dem Betroffenen ist auf Antrag über die zu seiner Person vorhandenen Daten sowie über den vorgesehenen Verwendungszweck Auskunft zu erteilen. Eine Verpflichtung zur Auskunft besteht nicht, wenn das öffentliche Interesse einer Vertragspartei an der Verweigerung der Auskunftserteilung das Interesse des Betroffenen überwiegt. Das Recht auf Auskunftserteilung bestimmt sich im übrigen nach dem innerstaatlichen Recht der Vertragspartei, in deren Hoheitsgebiet die Auskunft beantragt wird.
5. Die übermittelnde Behörde weist bei der Übermittlung auf die nach ihrem innerstaatlichen Recht geltenden Lösungsfristen hin. Unabhängig von diesen Fristen sind die übermittelten Daten zu löschen, sobald sie für den Zweck, für den sie übermittelt worden sind, nicht mehr erforderlich sind.
6. Die übermittelnde und die empfangende Behörde sind verpflichtet, die Übermittlung und den Empfang von personenbezogenen Daten aktenkundig zu machen.
7. Die übermittelnde und die empfangende Behörde sind verpflichtet, die übermittelten Daten wirksam gegen unbefugten Zugang, gegen unbefugte Änderungen und gegen unbefugte Weitergabe zu schützen.

Artikel 20

(1) Die Vertragsparteien verzichten wechselseitig auf alle Entschädigungsansprüche wegen des Verlustes oder der Beschädigung von Vermögenswerten, die ihnen gehören, wenn der Schaden von einem Bediensteten der anderen Vertragspartei bei der Erfüllung von Aufgaben im Zusammenhang mit der Durchführung dieses Abkommens verursacht worden ist.

(2) Die Vertragsparteien verzichten wechselseitig auf alle Entschädigungsansprüche wegen der Verletzung oder wegen des Todes eines Bediensteten, wenn dies bei der Erfüllung von Aufgaben im Zusammenhang mit der Durchführung dieses Abkommens verursacht worden ist. Ersatzansprüche des Bediensteten oder seiner Hinterbliebenen bleiben hiervon unberührt.

(3) Die Absätze 1 und 2 finden keine Anwendung, wenn der Schaden vorsätzlich oder grob fahrlässig herbeigeführt worden ist.

(4) Wird durch einen Bediensteten der einen Vertragspartei bei der Erfüllung von Aufgaben im Zusammenhang mit der Durchführung dieses Abkommens im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei einem Dritten Schaden zugefügt, so ist diejenige Vertragspartei ersatzpflichtig, in deren Hoheitsgebiet der Schaden eingetreten ist, nach Maßgabe der Vorschriften, die im Fall eines durch eigene Bedienstete verursachten Schadens Anwendung finden würden.

(5) Die Vertragspartei, deren Bedienstete den Schaden nach Absatz 4 in dem Hoheitsgebiet einer anderen Vertragspartei verursacht haben, erstattet der anderen Vertragspartei den Gesamtbetrag des Schadensersatzes, soweit diese Schadensersatz an den Geschädigten oder ihre Rechtsnachfolger geleistet hat.

(6) Absatz 5 findet keine Anwendung, sofern der Bedienstete, der den Schaden verursacht hat, unter direkter Leitung eines Bediensteten der anderen Vertragspartei gehandelt hat, es sei denn, er hat den Schaden vorsätzlich verursacht.

(7) Wird jemand infolge von Übermittlungen personenbezogener Daten nach diesem Abkommen rechtswidrig geschädigt, so haftet ihm hierfür die empfangende Vertragspartei nach Maßgabe ihres innerstaatlichen Rechts. Sie kann sich im Verhältnis zum Geschädigten nicht darauf berufen, dass der Schaden durch die übermittelnde Vertragspartei verursacht worden ist. Leistet die empfangende Vertragspartei Schadensersatz wegen eines Schadens, der unmittelbar durch die Verwendung von unrichtig übermittelten Daten verursacht wurde, so erstattet die übermittelnde Vertragspartei der empfangenden Vertragspartei den Betrag des geleisteten Ersatzes.

(8) Die zuständigen Behörden beider Vertragsparteien arbeiten eng zusammen, um die Erledigung von Schadenersatzansprüchen zu erleichtern. Sie tauschen insbesondere alle ihnen zur Verfügung stehenden Informationen über Schadensfälle im Sinne dieses Artikels aus.

Artikel 21

(1) Durch dieses Abkommen werden die Vorschriften über die Rechtshilfe in Strafsachen sowie über die Amts- und Rechtshilfe in Fiskalsachen und sonstige in zweiseitigen oder mehrseitigen Übereinkünften enthaltene Verpflichtungen der Vertragsparteien nicht berührt.

(2) Die jeweiligen Vorschriften des innerstaatlichen Rechts betreffend die Zuständigkeitsverteilungen und die Informationspflichten gegenüber vorgesetzten Dienststellen sowie den für die Kriminalitätsvorbeugung und -bekämpfung zuständigen Zentralstellen werden durch dieses Abkommen nicht berührt.

Artikel 22

Ist eine Vertragspartei der Ansicht, dass die Erfüllung eines Ersuchens oder die Durchführung einer Kooperationsmaßnahme geeignet ist, die eigenen Hoheitsrechte zu beeinträchtigen, die eigene Sicherheit oder andere wesentliche Interessen zu gefährden oder gegen das nationale Recht zu verstoßen, kann sie die Zusammenarbeit insoweit ganz oder teilweise verweigern oder von bestimmten Bedingungen abhängig machen.

Artikel 23

(1) Die Vertragsparteien zeigen einander auf diplomatischem Wege Änderungen der Zuständigkeiten oder Bezeichnungen der Behörden an, die dieses Abkommen durchführen.

(2) Die Vertragsparteien können durch Notenwechsel Änderungen der Definition der Grenzgebiete nach Artikel 1 Absatz 2 vereinbaren.

Abschnitt VII

Schlussvorschriften

Artikel 24

(1) Die Vertragsparteien teilen einander auf diplomatischem Wege mit, dass die innerstaatlichen Voraussetzungen für das Inkrafttreten des Abkommens erfüllt sind. Das Abkommen tritt nach Ablauf eines Monats nach Eingang der letzten Note in Kraft..

(2) Dieses Abkommen wird auf unbestimmte Zeit geschlossen. Es kann von jeder Vertragspartei durch Notifikation gekündigt werden. Die Kündigung wird drei Monate nach dem Zeitpunkt wirksam, zu dem sie der anderen Vertragspartei zugegangen ist.

Geschehen zu Berlin am [_____] in zwei Urschriften, jede in deutscher und polnischer Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermaßen verbindlich ist.

Für die Regierung der
Bundesrepublik Deutschland

Für die Regierung der
Republik Polen

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Skr. Min. DH/166/2002/DPE-kcg

Warszawa 12.06, 2002 r.

Pan
Krzysztof Janik
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Opinia do projektu wniosku o ratyfikację Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem wniosku o ratyfikację Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych (pismo nr L-III-216/00), uprzejmie informuję, iż opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej została wyrażona przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner 7 lutego 2002 r. (pismo Sekr. Min. DH/291/2002/DPE-agg). Zgodnie z konkluzją ww. opinii, przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.
W załączeniu przekazuję kopię ww. opinii.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sokr. Min. DH/ 291 /2002/DPE-agg

Warszawa, 10.02.2002

Pan
Aleksander Proksa
p.o. Sekretarza Rady Ministrów

Opinia do projektu uzasadnienia wniosku o udzielenie zgody na podpisanie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze

W związku z przedstawionym projektem uzasadnienia wniosku o udzielenie zgody na podpisanie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych (pismo nr RM-111-15-02), pozwalam sobie stwierdzić, że nie zgłaszam uwag.

Odnosząc się do projektu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych, pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Podpisanie projektowanej Umowy ma na celu pogłębienie i poszerzenie współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec w dziedzinie zapobiegania i zwalczania przestępczości (w tym zorganizowanej) na terenach przygranicznych oraz w zakresie ochrony granicy, a także porządku prawnego i publicznego obydwu państw. Umowa określa zasady współpracy operacyjnej polskich służb policji, straży granicznej oraz administracji celnej z ich niemieckimi odpowiednikami.
- II. W prawie Unii Europejskiej współpraca policji i straży granicznych regulowana jest przede

wszystkim postanowieniami Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen (Dz. Urz. WE nr L

SEKRETARIAT
Zastępcy Dyrektora Sekretariatu Ministra
MSWiA

Wpłynęło dn. 12.02.2002...
Nr SMDE - 1848

239. 22.09.2000), która od dnia wejścia w życie Traktatu Amsterdamskiego została włączona do dorobku prawnego Unii Europejskiej. Na mocy Decyzji Rady nr 1999/436/WE z dnia 20 maja 1999 r., określającej zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz Traktatu o Unii Europejskiej, podstawę prawną dla każdego z postanowień i decyzji, które stanowią *acquis Schengen* (Dz. Urz. WE nr L 176. 10.07.1999), postanowienia Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen oraz decyzje Komitetu Wykonawczego Schengen, opisujące współpracę policji na terenach przygranicznych, stanowią dorobek prawny III filaru Unii Europejskiej.

- III. Przedłożoną umowę należy oceniać ponadto pod kątem zgodności z następującymi aktami prawnymi Unii Europejskiej: art. 29 i 30 Traktatu o Unii Europejskiej, Planem działania dotyczącym przestępczości zorganizowanej przyjętym przez Radę 28 kwietnia 1997r. (Dz. Urz. WE nr C 251, 15.08.97), Paktem przedakcesyjnym, zawartym pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej i państwami kandydującymi z Europy Środkowo-Wschodniej oraz Cyprzem dotyczącym przestępczości zorganizowanej, przyjętym przez Radę Ministrów Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych UE 28 maja 1998 r. (Dz. Urz. WE nr C 220, 15.07.98) oraz uchwałami i deklaracjami, zalecającymi zwalczanie przestępczości (w tym zorganizowanej).
- IV. Rozdział II projektowanej umowy określa, czego dotyczy i na czym polega współpraca właściwych organów Policji, zaś rozdział III zawiera analogiczne postanowienia w odniesieniu do Straży Granicznych. Kolejny rozdział opisuje zasady oddelegowywania funkcjonariuszy oraz tworzenia placówek z mieszaną obsadą. Postanowienia rozdziału V projektowanej umowy „Szczególne formy współpracy” dotyczą prowadzenia obserwacji i pościgu transgranicznego. Zgodnie z przepisami Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen, postanowienia zawarte w Konwencji nie naruszają obecnych i przyszłych bardziej szczegółowych umów dwustronnych między Wysokimi Umawiającymi się Stronami, które mają wspólną granicę.
- V. W konkluzji stwierdzam, że przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Krzysztof Janik
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 29 sierpnia 2002 r.

Cena 3,03 zł + 22% VAT

